

School Ondersteunings Profiel

2015 – 2019

openbare basisschool
tiggeldobbe

Inhoudsopgave

H.1.	MISSIE EN VISIE	4
1.1.	Missie van het Samenwerkingsverband SwV 20-01 PO	4
1.2.	Visie op relevante ontwikkelingen in het onderwijs	4
1.3.	Visie en missie school	5
H.2.	BASISONDERSTEUNING	6
2.1.	Algemeen.....	6
2.1.	Schoolspecifieke (extra) basisondersteuning.....	8
2.2.	Doelgroep leerlingen eigen school (basisondersteuning)	8
2.3.	Zorgarrangementen.....	8
2.4.	SCHEMA Ondersteuningsstructuur.....	9
H.3.	INTERNE ORGANISATIESTRUCTUUR van.....	10
3.1.	Uitgangspunten voor uitvoering basisondersteuning	10
3.2.	Het toelatingsbeleid van onze school.....	10
3.2.1.	Grenzen in de school.....	11
3.3.	Toeleiding tot ondersteuning	12
3.3.1.	Taken Zorgcoördinator	12
3.3.2.	Deskundigheidsbevordering Intern Begeleider	13
3.4.	Het leerlingvolgsysteem en de toetskalender.....	13
3.5.	Organisatie van het interne overleg op school	14
3.6.	Handelingsplanning	14
3.7.	De procedure bij doorstroom en uitstroom	15
3.8.	Consultatie in leerlingbegeleiding.....	15
3.9.	Diagnostiek en aanvullend onderzoek en observatie.....	15
3.10.	Werken met gerichte aanpak binnen het groepsplan (V-leerlingen)	15
3.11.	Werken met eigen leerlijn/OPP, uitstroom- of ontwikkelingsperspectief	15
3.12.	Toeleiding tot extra ondersteuning door specialisten op school	16
3.13.	Aanmelding voor ambulante begeleiding	16
3.14.	Werkzaamheden ambulante begeleider cluster/sbo	16
H.4.	PROCEDURE VERWIJZING EN AANMELDING via Commissie van Advies	17
4.1.	Procedures en criteria plaatsing sbo en (v)so	17
4.2.	Vorbereiding verwijzing en de Toelaatbaarheidsverklaring.....	17
H.5.	BORGING VAN KWALITEIT	17
5.1.	Instrument voor kwaliteitszorg in de school.....	17
5.2.	Archivering leerlinggegevens en dossiervorming.....	18
H.6.	SAMENWERKING MET ANDEREN IN DE ONDERSTEUNING	19
6.1.	Samenwerking met ketenpartners in de ondersteuning	19
H.7.	OUDERS EN ZORGPLICHT	21
7.1.	Contact met ouders	21
7.2.	Ouders; medezeggenschap oudergeleding en informatievoorziening	21
7.3.	Geschillenregeling (intern en extern)	21
Bijlage 1.	Deskundigheid voor basisondersteuning	22
Bijlage 2.	Kernkwaliteiten van basisondersteuning SwV 20.01	31
Bijlage 3.	Checklist basisondersteuning voor de scholen van samenwerkingsverband PO 20.01	32

Inleiding

In dit school ondersteuningsprofiel (SOP) staat beschreven hoe obs Tiggeldobbe invulling geeft aan Passend Onderwijs via de beschrijving van basisondersteuning, extra basisondersteuning en zorgarrangementen. De invulling van ons SOP is geschreven binnen de kaders van SWV 20.01 PO. Het SOP geeft aan welk ondersteuningsaanbod wij aan leerlingen bieden. Het SOP is tegelijkertijd, anders dan de inhoud van de schoolgids, een beschrijving van onze werkwijze een verzameling van alle afspraken rond o.a. leerlingvolgsysteem, ontwikkelingsperspectief, toetsing, didactiek en planmatig handelen.

Voor algemene schoolinformatie zoals lesrooster, adresgegevens, medewerkers en schoolregels kunt u de schoolgids of het schoolplan opvragen of downloaden van de site: www.tiggeldobbe.nl

En voor informatie over Passend Onderwijs:

www.passendonderwijsgroningen.nl/SWV-PO20-01

Dit plan wordt eens per 4 jaar herschreven. Indien er zich duidelijke veranderingen voordoen in een school jaar, zal dit worden opgenomen in een bijlage in dit plan

Namens het schoolteam,

Jaap Rosema, directeur

Bijgewerkt: juni 2018

H.1. MISSIE EN VISIE

1.1. Missie van het Samenwerkingsverband SWV 20-01 PO

Passend onderwijs gaat over het aansluiten bij de onderwijsbehoeften van leerlingen en de ondersteuningsbehoefte van de leraren en de scholen en de wijze waarop dit is georganiseerd en gefinancierd. Dit betreft niet alleen de leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften, maar alle leerlingen in onze regio. Dit betekent dat goed onderwijs voor alle leerlingen het uitgangspunt is. SWV 20-01 PO moet daarbij een ondersteunende en faciliterende rol spelen bij het continue optimaliseren van het onderwijs en de ondersteuning. Het afgebakende geografische gebied dat het SWV bestrijkt is te vinden op de site van Passend onderwijs Groningen.

De visie van SWV 20-01 PO en de visie van de gemeenten op de jeugdzorg sluiten sterk op elkaar aan. Bij de ondersteuning van school en het gezin gaat het om de kracht van ouders, jongeren en hun sociale omgeving als basis, ondersteunen in plaats van overnemen, hulp inzetten in de directe leefomgeving en snelheid: minder schakels en minder gezichten. We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

1. Leerlingen in ons samenwerkingsverband krijgen onderwijs en ondersteuning dat bij hen past;
2. Ons Samenwerkingsverband gaat doen waarvoor het is opgericht. Ze draagt zorg voor:
  - een dekkend ondersteuningsaanbod, getoetst aan de geformuleerde ondersteuningsprofielen van de scholen;
  - aansluiting in de keten po/so-v(s)o;
  - aansluiting en samenhang in de regio met omliggende Samenwerkingsverbanden;
  - samenwerking en samenhang met het gemeentelijke ondersteuningsaanbod;
  - basisondersteuning in de scholen die voldoet aan de uitgangspunten in het referentiekader van de PO Raad;
  - uitvoering van de taken voor ons Samenwerkingsverband zoals die binnen de wettelijke kaders en de Inspectie-eisen voor samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs zijn geformuleerd.

1.2. Visie op relevante ontwikkelingen in het onderwijs

De visie en missie van het SWV 20-01 PO staan beschreven in het Visiedocument inrichting en organisatie van het Samenwerkingsverband 20-01 PO.

Dit document is in het bezit van het schoolbestuur L&E. Uit het document benoemen we hier de uitgangspunten.

Uitgangspunten:

De hoofdambitie is dat er in de regio geen enkele leerling meer is waaraan geen passend onderwijs kan worden geboden. Alle leerlingen moet een passend onderwijsarrangement geboden worden, waar nodig samen met jeugdzorg, jeugdhulpverlening en jeugdbescherming;

Een heldere en transparante lijn rond indicatie, hulp en toekenning van zorgmiddelen, die kort en snel tot indicatie en hulp leidt;

Integrale indicering voor onderwijs en jeugdzorg;

Organisatie van de ondersteuning zoveel mogelijk thuis- en leerling nabij waarbij geldt: regulier waar kan, speciaal waar moet;

Invoering van het principe "geld volgt leerling";

Meer flexibele inzet van ondersteuning;

- Ontkokering van de zorgverlening(instanties) en het koppelen van onderwijs-expertise en expertise zorg (jeugdzorg, jeugdbescherming, gezondheidszorg);
- Begeleiding van ouders gedurende het traject van indicatie, schoolplaatsing en hulpverlening;
- Een dekkend en flexibel onderwijscontinuüm;
- Professionele ondersteuning van de leraar;
- Handelingsgericht werken op alle niveaus (leraar, zorg(-advies)teams, indicatieorganen);
- De inrichting en uitwerking van een laagdrempelige onderwijs- ondersteuningsvoorziening;
- Verbeterde en sluitende registratie.

Bestuurlijk-organisatorisch streeft het SWV 20-01 PO naar:

- a) Het voorkomen van overlap tussen school(bestuur), onderwijsvoorzieningen, Samenwerkingsverband en externe partners;
- b) Het honoreren van schoolbesturen in hun verantwoordelijkheid voor de realisatie van Passend onderwijs (zorgplicht); in het visiedocument is opgenomen hoe de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn verdeeld tussen het bestuur SWV 20-01 (centraal) en de bevoegdheden en taken van de schoolbesturen in de subregio's (decentraal)
- c) Het beperken van de regeldruk en administratieve belasting op alle niveaus;
- d) De besturen en scholen binnen SWV 20-01 PO voelen zich collectief verantwoordelijk voor de binnen hun werkgebied aanwezige leerlingen en bieden een onderwijsaanbod aan gericht op een passend ontwikkelingsperspectief voor leerlingen met een specifieke ondersteuningsvraag;
- e) Het SWV streeft naar een onderwijscontinuüm, dat uiteengelegd is in vier niveaus of fasen:
  - Niveau 1: basiszorg in de groepen. Dit is de zorg voor alle leerlingen. Instrumenten als gedifferentieerde instructie, coöperatief leren, groepeeringsvarianten van leerlingen etc. worden hierbij ingezet;
  - Niveau 2: aanvullende onderwijszorg in de school. Dit betreft kleine interventies in de school voor specifiekere vragen. Te denken is aan inzet van remedial teacher, logopedist, ergotherapeut etc., waar mogelijk in de klas;
  - Niveau 3: speciale onderwijszorg in de school. Hierbij kan gedacht worden aan een (speciale) groep in de school. De inzet van ambulante begeleiding van buiten kan dit ondersteunen;
  - Niveau 4: zeer gespecialiseerde zorg buiten de 'reguliere' school. Hieronder vallen de (V)SO-scholen, SBO, bij doorstroom naar VO ook Praktijkonderwijs, reboundvoorzieningen etc.

1.3. Visie en missie school

We willen een school zijn waar ieder kind er toe doet en belangrijk is. Een school waar in samenwerking met ouders en kinderen in een veilig en uitdagend klimaat betrokken wordt gewerkt aan de ontwikkeling van ieder kind.

Kernbegrippen of bouwstenen betreffende de visie op onderwijs

Een aantal kernbegrippen voor het onderwijs op onze school zijn:

- Veiligheid, (zelf-)vertrouwen en verbondenheid
- zelfstandigheid, eigenaarschap en autonomie
- verantwoordelijkheid
- structuur
- een rijke en uitdagende (leer-)omgeving
- vakmanschap van de leerkracht
- omgaan met verschillen en het bieden van passend onderwijs
- ouders als partners in educatie en opvoeding
- heldere communicatie

Deze kernbegrippen zijn bouwstenen voor onze school en hebben invloed op alle betrokken geledingen van de school.

Missie schoolniveau

Uw kind, onze zorg is in een vier woorden waar wij voor willen staan en waar we voor gaan als school. We willen een school zijn, waar we oog hebben voor kinderen en waar we die zorg voor de kinderen en hun ontwikkeling samen met de ouders willen delen. Vanuit het gezamenlijke doel om kinderen zich te laten ontwikkelen in een veilige en stimulerende omgeving denken we een goede basis te kunnen leggen voor hun toekomst in de samenleving van de toekomst.

H.2. BASISONDERSTEUNING

2.1. Algemeen

Algemeen beleid SWV 20.01

De inhoudelijke werkgroep 'basisondersteuning' heeft voor het formuleren van de basis- ondersteuning in het samenwerkingsverband 20.01 PO gebruik gemaakt van de uitwerking door een of meer samenwerkingsverbanden elders in Nederland; deze uitwerking is gebaseerd op enerzijds de 'ijkpunten basisondersteuning' van Cor Hoffmans e.a. (2010) en anderzijds op het Referentiekader passend onderwijs (2012). De ijkpunten zijn onderverdeeld in 13 kwaliteitskenmerken of kernkwaliteiten. Het bestuur van het samenwerkingsverband heeft het niveau van de basisondersteuning vastgesteld, waaraan alle deelnemende scholen moeten voldoen. In de bijlagen staan de standards die onder de basisondersteuning vallen. Daarnaast zijn de normindicatoren vanuit het inspectiekader opgenomen waaraan de school moet voldoen. (zie volgende pagina ad d.)

Waarom basisondersteuning?

Het begrip basisondersteuning staat niet in de wet. Nadere definiëring is daarom noodzakelijk. Ouders moeten weten wat zij tenminste van iedere school in de regio mogen verwachten als het om onderwijsondersteuning gaat. Daarmee wordt ook duidelijk welke bekwaamheidseisen aan het personeel kunnen worden gesteld. Een verbreding van de definitie heeft immers consequenties voor het handelen van professionals: de competenties en bevoegdheden die nodig zijn om meer onderwijsondersteuning binnen de school te organiseren moeten binnen de school (al dan niet met inzet van anderen) beschikbaar zijn. Basisondersteuning vormt het fundament van het continuüm van onderwijsondersteuning. Het is de opdracht van de samenwerkende schoolbesturen om tot dit onderwijscontinuüm te komen en om de basisondersteuning eenduidig te formuleren.

Definitie basisondersteuning

In overeenstemming met het Referentiekader Passend Onderwijs omschrijven we basisondersteuning als het door het samenwerkingsverband afgesproken geheel van preventieve en lichte curatieve interventies die de school binnen haar onderwijsstructuur planmatig en op een overeengekomen kwaliteitsniveau, eventueel met samenwerkende ketenpartners, uitvoert.

Vier aspecten van basisondersteuning

a. preventieve en lichte curatieve interventies

Onder preventie verstaan we de basisondersteuning voor alle leerlingen die er op is gericht om tijdig leerproblemen en opgroei- en opvoedproblemen te signaleren. Vroegtijdige signalering vereist de aanwezigheid van diagnostische expertise en de school kan deze al dan niet in samenwerking met ketenpartners organiseren. Ook de zorg voor een veilig schoolklimaat (zowel voor leerlingen als medewerkers) maakt deel uit van de basisondersteuning. (een van de standards)

Wat betreft de lichte curatieve interventies zijn er op niveau van het SWV 20.01 afspraken gemaakt voor de scholen over de volgende onderwerpen:

- een aanbod voor leerlingen met dyslexie of dyscalculie (conform de protocollen). Een protocol voor dyscalculie is in voorbereiding.
- onderwijsprogramma's en leerlijnen die zijn afgestemd op leerlingen met een meer of minder dan gemiddelde intelligentie; Wat zijn de uitstroomprofielen van de school? (PrO / LWOO) Vmbo-havo vwo
- fysieke toegankelijkheid van schoolgebouwen, aangepaste werk- en instructieruimtes en de beschikbaarheid van hulpmiddelen voor leerlingen die dit nodig hebben. Hierbij niet inbegrepen de specifieke zorg en ondersteuning;
- (ortho-) pedagogische en/of ortho-didactische programma's en methodieken die gericht zijn op sociale veiligheid en het voorkomen en aanpakken van gedragsproblemen; aanwezig zijn o.a. SoVa methode, scol, beloningssysteem, pleinstewards, rots en water, enzovoort. Een en andere is beschreven in de schoolgids of informatieboekje
- een protocol voor medische handelingen; is geschreven vanuit werkgroep (bijlage OP)
- de curatieve zorg en ondersteuning die de school samen met ketenpartners kan bieden.

Genoemde interventies zijn structureel beschikbaar voor en/of binnen de school en moeten de continuïteit in de schoolloopbaan van de leerling ondersteunen. Voor alle genoemde interventies geldt dat een diagnose behulpzaam is voor het inzetten van een handelings-gerichte aanpak. Er wordt geen indicatie afgegeven die recht geeft op extra (leerling-gebonden) financiering.

b. de onderwijs- en ondersteuningsstructuur

De school geeft in haar ondersteuningsprofiel (SOP) in ieder geval aan wat de expertise is van het (ondersteunings-)team en op welke wijze de school de ondersteuning heeft georganiseerd en met andere organisaties en specialisten samenwerkt. Zie checklist deskundigheid (bijlage)

De scholen in L&E werken, naast ib-ers op schoolniveau, met een orthopedagoog, een AB-er gedrag en een zorgcoördinator. Tevens zijn de procedures rond zorgondersteuning en zorg voor kwaliteit beschreven in het Handboek Kwaliteit dat voor elke school leidend is. Dit is te vinden op het intranet van de school.

c. planmatig werken

Uitgangspunt bij het planmatig werken vormen de indicatoren Zorg en begeleiding, zoals vastgelegd in het toezichtskader voor po en vo van de onderwijsinspectie én de cyclus handelingsgericht werken: vaststellen van onderwijsbehoeften passend aanbod organiseren evalueren.

De school heeft afspraken over de manier van werken (DIM) (zie de bijlage Kijkwijzer DIM). Ook staat het planmatig werken (volgens de PDCA-cyclus) beschreven in het Handboek Kwaliteit.

d. kwaliteit van basisondersteuning

Criterium hiervoor is het toezichtskader van de onderwijsinspectie waarin een minimumnorm voor basiskwaliteit wordt genoemd: de leerprestaties van de school zijn tenminste voldoende en daarnaast voldoen het Onderwijsleerproces of Zorg en begeleiding aan de gestelde norm.

Huidig toezichtsarrangement:

De kwaliteit van onze school is op 11-02-2015 door de onderwijsinspectie als voldoende / zwak beoordeeld. De school heeft een basisarrangement

Kwaliteitsaspect	Onvoldoende	Voldoende
1.1* De resultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.		x
1.2* De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.		x
1.5 De sociale competenties van de leerlingen liggen op een niveau dat mag worden verwacht.		x
5.1* De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.		x
5.2* De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.		x
5.3* De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.		x
6.1 De leraren stemmen de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.		x
6.2 De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.	x	
6.3 De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.		x
6.4 De leraren stemmen de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.		x
8.3* De school voert de zorg planmatig uit.	x	
9.2 De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.		x
9.3 De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.	x	

Niveau van basisondersteuning

Het in dit document geformuleerde niveau van de basisondersteuning is gebaseerd op wat is opgenomen in het Referentiekader Passend Onderwijs van de PO -Raad. Het ambitieniveau ligt daarmee boven de inspectienorm.

Wij streven ernaar dat alle leerkrachten de beschrijving van basisondersteuning kennen en kunnen toepassen. De procedures en de afspraken zoals die in de school aanwezig zijn moeten zij allemaal kunnen uitvoeren. Leerkrachten kunnen daarbij wel verschillen qua deskundigheid en ervaring. Leren van elkaar is voor ons een belangrijk uitgangspunt in de ontwikkeling binnen de school.

De interne begeleider heeft een coördinerende en coachende rol als het gaat om de leervragen van het team met betrekking tot de basisondersteuning. Zie hiervoor ook de rolbeschrijving van de ib-er bij L&E (LB-functie: Intern begeleiding/zorg; deze is te vinden op intranet van L&E)

2.1. Schoolspecifieke (extra) basisondersteuning

De scholen van L&E werken samen op het gebied van het inzetten van extra aanbod. Er is een Boven schools Ondersteunings Team (BOT) gevormd, bestaande uit de zorgcoördinator, een orthopedagoog en een AB-er gedrag. Andere ondersteuning, zoals bijv. een ambulante begeleider vanuit het SBO of het SO, wordt zo nodig ingehuurd. De sociaal verpleegkundige van het CJG is voor de scholen het eerste aanspreekpunt als het gaat om zorgen in de thuissituatie van de leerling. Diagnostisch onderzoek wordt uitgevoerd door de orthopedagoog. In samenwerking met de GZ-psycholoog van het VCPO kunnen alle onderzoeken zelf worden uitgevoerd. Voor een uitgebreid overzicht zie bijlage 1.

“Alle leerlingen zijn succesvol op school wanneer zij onderwijs volgen dat bij hen past.”

Bij het streven naar succesvol zijn op school en het bieden van onderwijs dat bij elke leerling past, hanteren wij de volgende uitgangspunten:

- Passend onderwijs is zo regulier/normaal mogelijk, zo dichtbij mogelijk en zoveel mogelijk in partnerschap met de ouders van het kind;
- Passend onderwijs sluit aan bij de leer- en ontwikkelingsbehoefte die de leerlingen hebben;
- Het onderwijsaanbod en de ondersteuning zijn passend als zij gericht zijn op en bijdragen aan een ononderbroken ontwikkeling van het kind.

Bij het streven naar succesvol en passend onderwijs willen wij in de school het handelen door de leerkrachten op basis van instructiebehoefte bevorderen. Het accent in de extra ondersteuning verschuift van het geven van hulp aan individuele leerlingen, naar het meedenken met de leerkracht over een adequate aanpak voor alle leerlingen in de groep.

2.2. Doelgroep leerlingen eigen school (basisondersteuning)

Onze scholen zijn toegankelijk voor alle kinderen in de regio waarin wij opereren. Het gaat om kinderen tussen 4 en 12 jaar.

De Tiggeldobbe wordt bezocht door kinderen met verschillende achtergronden. Er zijn kinderen uit verschillende sociaal economische milieus. Gemiddeld zijn onze ouders middelbaar tot hoger opgeleid. Er zijn ook kinderen uit gezinnen met ouders met een lager tot middelbaar niveau. De meeste gezinnen behoren niet tot een kerkgenootschap en/of zijn niet gelovig. De kinderen van ouders die wel gelovig zijn hebben een christelijke of islamitische overtuiging. Naast het merendeel van autochtone kinderen (zowel hier in Winsum of Groningen geboren of van andere plaatsen uit Nederland) zijn er ook kinderen die ofwel uit een ander land komen, ofwel uit een gezin waarvan de vader en/of moeder in een ander land zijn geboren. Er zijn kinderen uit gebroken gezinnen. Dit percentage groeit.

In het schooljaar 2015-2016 hebben alle leerlingen met dyslexie de mogelijkheid om met Kurzweil te gaan werken. Kurzweil is een digitaal programma waarbij teksten worden voorgelezen, antwoorden kunnen worden ingesproken en ook door leerlingen zelf geschreven teksten kunnen worden ingesproken. Kurzweil kan zowel op school als thuis gebruikt worden. Leerkrachten worden geschoold om met Kurzweil om te gaan.

2.3. Zorgarrangementen

Een arrangement is eigenlijk een soort rugzak maar dan meer groepsgebonden. Maar een arrangement kan ook elke vorm van extra ondersteuning binnen het regulier en speciaal (basis)onderwijs zijn. Een arrangement kan eveneens een tijdelijke plaatsing in het S(B)O of een deeltijdplaatsing zijn. De zwaarste arrangementen zijn plaatsing in het SBO en het SO. Er zijn geen faciliteiten verbonden aan arrangementen, omdat de schoolbesturen zelf over de ondersteuningsmiddelen beschikken. Uit onderzoek is overigens gebleken, dat een integrale aanpak voor leerlingen met een specifieke ondersteuning meer oplevert dan een individuele aanpak. Wij richten ons dus ook meer op een school- en groepsgebonden ondersteuning dan om kindgebonden ondersteuning.

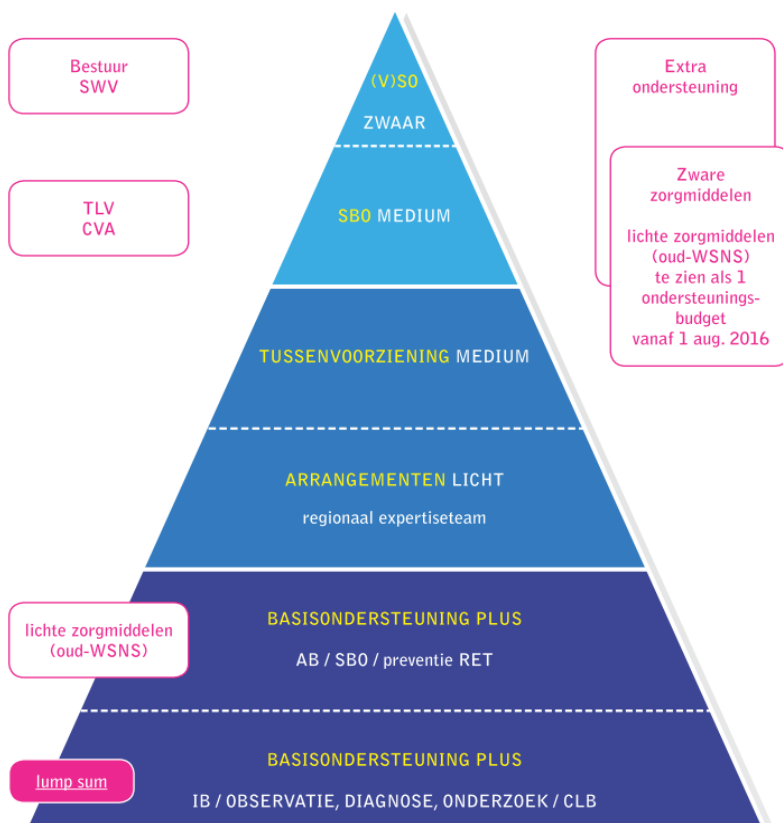
Onze werkwijze bij arrangementen.

Wanneer blijkt dat de basisondersteuning voor bepaalde leerlingen onvoldoende is, dan kan het Bovenschools Ondersteuningsteam (BOT) worden gevraagd om advies en om de onderwijsbehoeften van de leerling in kaart te brengen. Daarbij wordt ook gekeken naar de mogelijkheden voor de leerling in de betreffende groep. Soms kan hulp worden geboden met aanvullende onderwijszorg in de school. Dit betreft kleine interventies in de school voor specifiekere vragen. Te denken is aan inzet van remedial teacher, logopedist, ergotherapeut etc., waar mogelijk in de klas. Wanneer, ondanks alle inspanningen, blijkt dat de huidige groep en of school niet de juiste blijkt te zijn, wordt gezocht naar een andere oplossing. Dit zou kunnen betekenen dat er een andere school wordt gezocht waar de onderwijsbehoeftes van de leerling wel gerealiseerd kunnen worden.

Dit kan een school zijn van ons eigen of van een ander schoolbestuur. Een en ander wordt uiteraard besproken met ouders.

Voor het schooljaar 2015-2016 is extra formatie toegekend aan de scholen op basis van de zorgzwaarte. De scholen kunnen met extra middelen het onderwijs voor de leerlingen passend maken.

2.4. SCHEMA Ondersteuningsstructuur

H.3. INTERNE ORGANISATIESTRUCTUUR van

3.1. Uitgangspunten voor uitvoering basisondersteuning

Voor een adequate uitvoering van de ondersteuning van alle leerlingen hanteren wij de volgende uitgangspunten:

- Systematisch volgen van vorderingen van onze leerlingen met behulp van:
  - Methodeonafhankelijke toetsen Leerlingvolgsysteem CITO
  - Methodeonafhankelijke eindtoetsing (De centrale eindtoets)
  - Methodegebonden toetsen
  - ZIEN! (sociaal emotionele ontwikkeling)
  - KIJK
- Systematisch analyse van leerling resultaten en de voortgang in de ontwikkeling;
- Extra ondersteuning voor leerlingen die dat nodig hebben op basis van signalering, diagnose, handelingsplanning, evaluatie. Hiervoor hanteren we een didactisch groepsplan (zie ook Handboek Kwaliteit L&E);
- Betrokkenheid van ouders bij de planmatige uitvoering van de ondersteuning aan leerlingen;
- Adequate procedures voor instroom, doorstroom en uitstroom van leerlingen.
- Toepassing van afgesproken procedures en protocollen (zie Handboek Kwaliteit L&E);
- Centrale opslag van leerlingengegevens in leerling dossier en elektronisch in het leerling-administratie- en volgsysteem ParnasSys;
- Gestructureerde en planmatige extra ondersteuning voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften, zo nodig in een eigen leerlijn/OPP

In de organisatie van de ondersteuningsstructuur van onze school gaan we uit van de twee niveaus die in H2 zijn beschreven: Basisondersteuning- Extra Basisondersteuning. (zie beleidsstuk Visie en Zorg van L&E, welke deel uitmaakt van Handboek Kwaliteit L&E):

3.2. Het toelatingsbeleid van onze school

Met ingang van 1 augustus 2014 is de wetgeving betreffende het stelsel van de voorzieningen voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben in werking getreden. Deze wettelijke regeling maakt het mogelijk, dat ouders van leerlingen met een handicap kunnen kiezen voor een (speciale) basisschool of een school voor speciaal onderwijs. Ouders krijgen dan het recht - in samenwerking met het samenwerkingsverband Passend Onderwijs - de best passende school voor hun kind te zoeken.

Binnen het schoolbestuur van Lauwers en Eems is een gezamenlijke procedure afgesproken rond de aanmelding, inschrijving en toelating van de leerlingen (zie Schoolgids).

Na schriftelijke aanmelding door de ouders voert de directeur of diens vertegenwoordiger een kennismakingsgesprek, beantwoordt vragen en laat de school zien. De directeur beoordeelt na aanmelding of de leerling toegelaten kan worden en of de leerling eventueel extra ondersteuning behoeft. Bij de beoordeling of een leerling kan worden toegelaten kan de directeur zich laten bijstaan door bijvoorbeeld de intern begeleider, iemand uit het Bovenschools ondersteuningsteam of een extern deskundige.

We hanteren daarbij enkele uitgangspunten.

- Uitgangspunten:
- Er zal met betrekking tot een toekomstige leerling met specifieke onderwijsondersteuning goede informatie voorhanden moeten zijn van de ouders en aanvullende gegevens van andere deskundigen op dit gebied.
- Het beeld van het betreffende kind dient, zowel op lichamelijk als geestelijk gebied, als op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling, zo volledig mogelijk te zijn. Volgens de nieuwe wetgeving zijn de ouders verantwoordelijk voor de aanlevering van het dossier.
- Een reëel beeld van het verwachtingspatroon met betrekking tot de verdere schoolloopbaan en de ontwikkelingen van het kind, gebaseerd op een zo breed mogelijke informatie, eventueel aangevuld met eigen observatiegegevens, is een essentieel onderdeel van het besluitvormingsproces wat betreft mogelijke aanname.

- Het is belangrijk op voorhand duidelijkheid te krijgen op welke mate van betrokkenheid en ondersteuning van andere deskundigheden de school kan rekenen.
- De inzet van extra middelen wordt in overleg geregeld; in dat overleg participeren de ouders, de school en eventueel begeleidende instanties. Dat overleg leidt tot een handelingsplan.
- De leerling mag geen gevaar vormen voor zichzelf en/of zijn omgeving.
- De leerling mag geen belemmering vormen voor het onderwijsleerproces van de rest van de groep.
- Indien noodzakelijk moet er, in samenwerking met de ouders, een zindelijkheidsstraining kunnen worden opgezet. In de tussentijd wordt in goed overleg afgesproken wie het kind wanneer verschoont. Er moet een redelijke verwachting zijn dat de leerling zowel op onderwijsinhoudelijk als op sociaal-emotioneel gebied kan voldoen aan minimale doestellingen.

Onze school zal graag meedenken in de verantwoorde toepassing van de wet Passend onderwijs. Daarbij wordt grote waarde gehecht aan het belang van de betrokken leerling. Maar soms kan de school niet voldoende voorzien in de speciale onderwijsbehoeften van een leerling. Dit staat beschreven in hoofdstuk 3.2.1. Grenzen in de school.

Wanneer een kind met een specifieke ondersteuningsbehoefte naar een basisschool gaat, worden er goede afspraken en plannen gemaakt met de leerkrachten, de ouders en andere deskundigen in de school, die ondersteuning geven.

Aanmelding vierjarige

Een kind kan worden aangemeld naar aanleiding van een individueel bezoek of naar aanleiding van een open dag. Aanmelding kan plaatsvinden vanaf de leeftijd van 3 jaar.

Na het invullen van dit formulier ontvangen de ouders van de school een uitnodiging voor een intakegesprek. Dit intakegesprek vindt plaats voor een kind 3 jaar en 9 maanden is.

Mede naar aanleiding van het intakegesprek wordt bekeken of het kind toegelaten kan worden. Dat zal in verreweg de meeste situaties het geval zijn. Er kunnen echter omstandigheden zijn die maken dat onze school niet de juiste voor een kind is. Er wordt dan met de ouders gekeken naar andere mogelijkheden.

In de periode vanaf 3 jaar en 10 maanden tot het bereiken van de leeftijd van 4 jaar kan het bevoegd gezag kinderen voor ten hoogste 5 dagdelen toelaten. Er vindt in deze periode nog geen inschrijving plaats. Deze kinderen zijn in deze fase geen leerlingen in de zin van de wet.

Om als leerling tot een school te worden toegelaten en ingeschreven, moet een kind de leeftijd van 4 jaar hebben bereikt. (Zie voor uitgebreide informatie 'Procedure en beslissing bij toelating.')

Voor vierjarigen geldt dat de school een overdrachtsformulier van de peuterspeelzaal of andere voorschoolse voorziening ontvangt. De gegevens van de intake- en overdrachtsformulieren gaan naar de leerkracht van groep 1/2 en worden in de leerlingenmap opgeslagen.

3.2.1. Grenzen in de school

In deze paragraaf beschrijven hoe de grenzen bepaald worden in de school bij de aanname van leerlingen met speciale onderwijs- zorgbehoeften.

We gaan er vanuit dat in beginsel alle leerlingen bij ons op school kunnen worden toegelaten. Toch kan het voorkomen dat, op basis van de verkregen informatie over de specifieke onderwijsbehoeften van de leerling in relatie tot onze eigen schoolse mogelijkheden, er twijfels rijzen of wij wel op een voldoende verantwoorde wijze goed onderwijs kunnen bieden. In een dergelijk geval treden wij in overleg met de ouders. Samen zullen we vervolgens zoeken naar oplossingen, eventueel met externe ondersteuning en hulp.

Belangrijke factoren die o.a. een rol spelen bij onze afweging om kinderen al dan niet toe te kunnen laten zijn:

- *De organisatie/differentiatiecapaciteit van de groep en de school.**
Het aantal leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften, dat al aanwezig is in de groep Gebrek aan opnamecapaciteit. Het kan zijn dat een groep zo vol is dat het plaatsen van nog een leerling in die groep het leer- en leefklimaat niet meer gewaarborgd kan worden.
- *Verstoring van rust en veiligheid.**
Als een leerling ernstige gedragsproblemen heeft, leidend tot herhaaldelijk ernstige verstoring van de rust en de veiligheid in de groep, dan is het niet meer mogelijk om kwalitatief goed onderwijs aan de gehele groep en aan het betreffende kind te bieden.
- *Wisselwerking tussen verzorging/behandeling en het onderwijs.**

Als een leerling een beperking heeft die een zodanige verzorging/behandeling vraagt dat daardoor het onderwijs aan de betreffende leerling en of voor de andere leerlingen onvoldoende tot zijn recht kan komen, is het niet meer mogelijk om kwalitatief goed onderwijs te bieden. Dit ondanks eventuele ambulante begeleiding vanuit het REC.

- *De deskundigheid en (specifieke) ervaring van het personeel.**
Onze leerkrachten zijn gewend om te gaan met verschillen tussen leerlingen. Maar het kan voorkomen dat niet iedere individuele leerkracht in voldoende mate tegemoet kan komen aan de onderwijsbehoeften van bepaalde leerlingen. Er zal dan overleg plaats vinden met de ouders om op zoek te gaan naar een meer passende onderwijsplek.
- fysieke toegankelijkheid van het gebouw en de materiële situatie van de school.*

Het kan voorkomen dat wij het niet verantwoord achten om een leerling onderwijs op onze school te laten volgen, omdat wij vinden dat er een te groot gat zit tussen dat wat het kind nodig heeft aan goede begeleiding en ondersteuning én datgene wat wij kunnen bieden, ook met eventuele extra externe hulp en ondersteuning. De leerling zal dan niet worden toegelaten.

De school evalueert regelmatig waar de grenzen liggen in de verantwoordelijkheid die de school kan dragen. Deze grenzen worden met de betreffende ouders goed besproken.

Het kan zijn dat de school slechts een beperkte periode passend onderwijs kan bieden. Bijvoorbeeld alleen in de onderbouw. Wij verwachten daarin ook van ouders dat zij hierin meebewegen. Op onze school is veel mogelijk, maar de school bepaalt voor elke individuele leerling of dit de hele schoolperiode kan. Bij toelating gaat het dus altijd om een individuele beslissing. In algemene zin is er dan ook geen advies te geven over welke leerlingen wel en welke leerlingen niet toelaatbaar zijn. Hierin beslist de directeur.

De zorgplicht Passend Onderwijs verplicht ons als school de ouders vervolgens te ondersteunen bij het zoeken naar goed passend onderwijs voor het betreffende kind. Dit kan zijn op een andere basisschool, dan wel een school voor speciaal basisonderwijs of een school voor speciaal onderwijs.

Bij leerlingen die verstoring van de rust en veiligheid op school veroorzaken handelen wij volgens het bovenschools beleidsdocument 'Toelating, schorsing en verwijdering'. Deze is op de website van het schoolbestuur te vinden: www.lauwerseneems.nl

Het antwoord op de vraag: Wat kunnen wij niet meer zelf, ook niet met hulp van extern deskundigen, binnen de bestaande schoolcontext geeft aan wat de grenzen aan de extra ondersteuning zijn van het team.

NB. Bij de met * aangegeven punten beslist de directeur.

3.3. Toeleiding tot ondersteuning

Rol Intern begeleider en Zorgcoördinator

De intern begeleider (ib-er) is de ondersteuner van de leerkracht als het gaat om het aanreiken van kennis en vaardigheden aan de leerkracht om haar werk te optimaliseren. De L&E – ib-ers kunnen 80% van alle ondersteuningsvragen van de leerkrachten beantwoorden. Voor iedere ib-er betekent dit een doorlopende groei gedurende de loopbaan als ib-er, waarin een jaarlijkse nascholing op basis van de ondersteuningsvragen van de leerkrachten vanzelfsprekend is.

De ib-er valt in verantwoordelijkheid rechtstreeks onder de directeur.

Voor de taken van de ib-er verwijzen naar bijlage 7. Hier zijn de werkzaamheden van de intern begeleider beschreven.

3.3.1. Taken Zorgcoördinator

1. Coördinerende taak:

- Verantwoordelijk voor organisatie en (verdere) inhoudelijke ontwikkeling van het structurele overleg van het netwerk ib-ers, waarbij inbreng van de ib-ers m.b.t. verbetering van zorg en het ontplooiën van initiatieven belangrijke items zijn.
- Verantwoordelijk voor het overleg in het boven schools ondersteuningsteam.
- Overleg bovenschoolse zorgcoördinator met boven schools management.
- Het onderhouden van contacten met externe instanties CJG, VVE, VO etc.

2. Makelende taak:

- Het inventariseren van de ondersteuningsvragen, die vanuit de scholen gesteld worden.
- Het uitzetten van de ondersteuningsvragen onder de ib-ers. Het duidelijk in beeld hebben van de expertise van de verschillende ib.-ers en leerkrachten en directeuren.
- De structuur van basisondersteuning en extra-ondersteuning (procedure) van L&E bewaken.
- Een begeleidende rol spelen wanneer een leerling een onderwijsarrangement nodig heeft dat niet op de eigen basisschool gegeven kan worden.

3. Begeleidende/coachende taak:

- Vraagbaak zijn voor problemen die ib-ers tegenkomen in hun dagelijkse praktijk.
- N.a.v. een onderzoek verricht door de ib-er van de school adviezen kunnen geven.
- Scholen begeleiden bij het invoeren/verbeteren van de zorgstructuur.

4. Innoverend taak

- Op de hoogte blijven van actuele ontwikkelingen ten aanzien van het onderwijs.
- Doen van voorstellen die leiden tot verbetering van het onderwijs binnen L&E m.n. op het gebied van leerlingenzorg.
- Adviserende rol bij het opstellen van het beleid binnen L&E vooral op het gebied van passend onderwijs.

3.3.2. Deskundigheidsbevordering Intern Begeleider

De interne begeleider(s) vergroten hun deskundigheid door gebruik te maken van:

- Scholing; alle ib-ers binnen SWV 2.01 zijn gecertificeerd/gediplomeerd;
- Bijhouden van vakliteratuur;
- Collegiale consultatie en intervisie met intern begeleiders binnen L&E en mogelijk in het SWV;
- Consultatieve gesprekken met orthopedagoog, ambulant begeleider gedrag of expertise binnen het samenwerkingsverband;
- Deskundigheidsbevordering op het niveau van het samenwerkingsverband.

3.4. Het leerlingvolgsysteem en de toetskalender

De school maakt gebruik van een samenhangend systeem van instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en ontwikkeling van alle leerlingen (zie ook Handboek Kwaliteit van L&E). Onder leiding van de intern begeleider wordt voor de groepen 3 t/m 8 twee keer per jaar de groepsresultaten vastgesteld aan de hand van de landelijk genormeerde methodeonafhankelijke toetsen. Voor de groepen 1 en 2 worden een keer per jaar de methodeonafhankelijke toetsen afgenomen. Wij gebruiken hiervoor de volgende toetsen.

Zie voor het tijdstip van de afname van de toetsen de toetskalender. Deze wordt aangeleverd door de zorgcoördinator.

Overzicht LVS toetsen

Toetsen	Naam van het toets/signaleringsinstrument
Ruimtelijke oriëntatie en getalbegrip	CITO Rekenen voor kleuters
Beginnende geletterdheid	Signalering: Map Fonemisch Bewustzijn Diagnostisering: Aarnoutse, CPS
Volgsysteem kleuters	DORR en per aug. 2017 KIJK
Taal voor kleuters	CITO Taal voor kleuters
Woordenschat	CITO Woordenschat (facultatief)
Technisch lezen	CITO DMT/AVI
Begrijpend lezen	CITO begrijpend lezen
Spelling	CITO spelling
Rekenen	CITO rekenen en wiskunde
Sociaal emotionele ontwikkeling	ZIEN!
Studievaardigheden	CITO Studievaardigheden (groep 5-8)
Entreetoets	CITO entreetoets groep 7 (facultatief)

De leerkracht legt binnen twee weken op een door de ib-er vastgestelde datum na het afnemen van de toetsen de resultaten van alle methodeonafhankelijke toetsen vast in Parnassys.

Na de databespreking per team zorgt de intern begeleider er voor dat de geplande acties in overleg met de directeur/locatiecoördinator worden vastgelegd. De verantwoordelijkheid over de uitvoering ligt bij de schoolleiding.

3.5. Organisatie van het interne overleg op school

Voor de organisatie van het interne overleg op school verwijzen we naar het Handboek Kwaliteit.

- Als kinderen op school komen is er een intake en daar waar nodig een warme overdracht, waarbij de intern begeleider, directeur en groepsleerkracht betrokken kunnen zijn;
- Kinderen worden gevolgd middels observatie, analyseren van gemaakt werk en methode gebonden- en methode onafhankelijke toetsen.

Op school worden de toetsresultaten van de Cito besproken. Hierbij worden alle scores van verschillende vakgebieden per groep en per school in beeld gebracht. De data worden op drie niveaus bekeken: schoolniveau, groeps- en leerling niveau.

Er wordt gekeken of de gestelde doelen zijn behaald en of is gewerkt volgens de afspraken. Deze zijn vastgelegd in de borgingsdocumenten. Daarbij worden ook nieuwe afspraken genoteerd.

Belangrijk is ook te kijken naar de resultaten van de groepen. Soms moeten handelingsalternatieven gezocht worden op groepsniveau, bijvoorbeeld aandacht voor klassenmanagement, gevarieerde instructie, toepassing van remediërend materiaal.

Ook individuele leerlingen worden zo nodig besproken. Meestal heeft dit een vervolg in de bespreking tussen ib-er en leerkracht, zie Leerlingbespreking.

Bij leerlingen met een V-score (Cito normering Romeinse cijfers I t/m V, waarvan V laagste score is) op een vakgebied, gaat de leerkracht de fouten analyseren.

Aanvullend diagnostisch onderzoek en observatie wordt gedaan als dit gewenst is. Dit wordt gedaan door leerkracht of ib-er/ rt-er.

Leerlingbespreking

Regelmatig vindt er overleg plaats over het functioneren van de leerlingen.

De leerkracht is verantwoordelijk voor de leerlingen. Een aantal keren per jaar heeft de interne begeleider met een groepsleerkracht van een groep een leerlingenbespreking. Indien nodig wordt een leerling ook tussentijds met de ib-er besproken.

De leerlingbespreking heeft als doel:

- Systematische aandacht voor kinderen
- Continuïteit in de hulpverlening
- Optimalisering in de hulpverlening
- Het ontwikkelen van het pedagogisch/ didactisch klimaat
- Realiseren van teamvorming over de zorg

3.6. Handelingsplanning

Voor de onderwijsplanning op onze school gebruiken we momenteel groepsplannen. Deze worden periodiek bijgesteld door de groepsleerkrachten aan de hand van behaalde resultaten en de doelstellingen van het betreffende onderwijsleergebied. Daarnaast wordt er gestuurd op het analyseren van het dagelijks werk.

De afstemming op de instructiebehoeften van de leerlingen wordt hiermee zichtbaar vastgelegd. De interne begeleider bespreekt met de groepsleerkrachten de specifieke leerling met extra ondersteuningsbehoefte en de aanpak van de leerkracht daarbij.

Uitgangspunt is; welke aanpak succes heeft en welke doelstellingen in de volgende periode haalbaar zijn voor deze leerlingen. De stappen die bij het opstellen van een groepsplan worden doorlopen zijn:

- 1) evalueren voorgaande groepsplan en verzamelen van data;
- 2) analyse van de toetsresultaten, observaties en eventueel gesprekken met leerlingen;
- 3) vaststellen van de (convergente) doelen voor de nieuwe periode per vakgebied;
- 4) selecteren van leerlingen met specifieke instructie/onderwijsbehoeften;
- 5) clusteren van leerlingen op grond van hun instructiebehoeften, waarbij ook rekening wordt gehouden met eventuele onderwijsbehoeften;
- 6) opstellen van het groepsplan;

7) uitvoeren van het groepsplan.

3.7. De procedure bij doorstroom en uitstroom

De doorstroom naar het Voortgezet onderwijs is vastgelegd in de transitiekalender. Zie de site van Passend onderwijs Groningen 20.01, Tabblad PO-VO.

3.8. Consultatie in leerlingbegeleiding

De leerkracht is (primair) verantwoordelijk voor de ontwikkeling van alle leerlingen in zijn/haar groep. Uit de leerlingenbespreking met de intern begeleider van het onderwijsteam kan naar voren komen dat aanvullende expertise nodig is. Hulpvragen kunnen worden ingediend bij het boven schools Ondersteuningsteam. Wanneer na deze consultatie nog meer deskundigheid nodig is, dan kunnen zij aan de hand van hulpvraag externe expertise aanvragen. Het is ook mogelijk dat de school expertise raadpleegt van een bestuur uit onze sub-regio of vanuit het SWV.

3.9. Diagnostiek en aanvullend onderzoek en observatie

Soms is het nodig om aanvullend onderzoek uit te voeren om de specifieke onderwijsbehoeften van de leerling goed in beeld te krijgen. Het kan dus zijn dat voor een verheldering van de probleemanalyse een kindgericht onderzoek/observatie nodig is. Een dergelijk psychologisch en/of didactisch onderzoek is onderdeel van een handelingsgerichte diagnostiek.

De aanvullende onderzoeken kunnen worden uitgevoerd door intern begeleiders of de rt-er. Indien aanvullende onderzoeken door een externe partij moeten worden uitgevoerd dan zal dat verzoek worden gedaan door de zorgcoördinator. Het is ook mogelijk expertise vanuit het SWV te raadplegen.

3.10. Werken met gerichte aanpak binnen het groepsplan (V-leerlingen)

Indien blijkt dat een leerling, op welke wijze dan ook, een achterstand opbouwt in de cognitieve ontwikkeling en/of de sociaal emotionele ontwikkeling kan extra ondersteuning door het werken met een individueel hulpplan/-notitie gegeven worden. Individuele hulpplannen/-notities geven aan waarin de aanpak voor *deze* leerling afwijkt van de eerder in het groepsplan gestelde aanpak. Het individuele hulpplan of de notitie is in feite een verbijzondering van het groepsplan. Namelijk beschrijvend datgene dat van het groepsplan afwijkt en datgene wat nader gepreciseerd wordt voor een bepaalde leerling. In de planning voor de extra hulp moet duidelijk zijn onderbouwd welke onderwijsaanpak nodig is, moet duidelijk zijn wat het doel is, hoe dit wordt bereikt en op welke wijze er wordt getoetst of het doel is bereikt en wat het vervolg is na deze evaluatie. Bijvoorbeeld alleen vermelden dat een leerling een V score heeft als onderbouwing is niet voldoende. Er moet worden aangegeven hoe de leerontwikkeling is geweest en welke interventies zijn gedaan door de groepsleerkracht om het gestelde doel voor deze leerling te bereiken. In het groepsoverzicht worden de vorderingen en leerling kenmerken regelmatig bijgehouden door de groepsleerkracht.

Ook zullen de ouders geïnformeerd moeten worden. In het geval van een individuele handelingsplanning (bijvoorbeeld de 1- op-1 instructie) is er wettelijk gezien alleen sprake van informatieplicht naar de ouders.

3.11. Werken met eigen leerlijn/OPP, uitstroom- of ontwikkelingsperspectief

Via het leerstofaanbod wordt verwezen naar kerndoelen en referentieniveaus. Leerlijnen zijn beschreven door middel van de leerdoelen die de leerlingen doorlopen in een vast aantal niveaus. Voor taal en rekenen gelden de landelijk beschreven referentieniveaus; zie <http://www.slo.nl/downloads/2009/referentiekader-taal-en-rekenen-referentieniveaus.pdf>). Voorbeeld van een leerdoel is: het uit het hoofd kunnen splitsen, optellen en aftrekken van getallen onder de 100. Voordat leerlingen dit kunnen is er veel gebeurd in het onderwijs.

De stappen die leerlingen moeten zetten op de leerlijn moeten voor leerkrachten duidelijk zijn.

De leerkracht plaatst zijn/haar leerlingen ergens op de leerlijn bij het opstellen van het groepsplan.

Onder een eigen leerlijn of ontwikkelingsperspectief (OPP) verstaan we dat het kind werkt op zijn/haar eigen niveau en in een eigen tempo vorderingen maakt. Vooraf is aangegeven welke doelen bereikt moeten worden en hoe deze getoetst worden en wanneer. Deze eigen leerlijnen kunnen zowel voor leerlingen die zwak, maar ook voor leerlingen die uitzonderlijk goed presteren.

De verantwoording voor het werken met een eigen leerlijn/OPP staat in het document zelf beschreven. Verder staat vermeld:

- Het uitstroomprofiel voor het eindniveau van de basisschool;

- Concrete prestatieniveaus, uitgedrukt in resultaat op de bijbehorende LVS toets, uitgedrukt in vaardigheidsniveau of functioneringsniveau voor het eind van het schooljaar per vak waarvoor de leerling werkt met een eigen leerlijn.
- Factoren die het onderwijs en het leren belemmeren en stimuleren.

Twee keer per jaar vindt er een evaluatie plaats waarin gekeken wordt of de gestelde doelen gehaald worden en of de ontwikkeling in de pas loopt met het geplande uitstroomprofiel.

Wettelijk is de school verplicht het hulpplan waarin met een eigen leerlijn/OPP wordt gewerkt voor akkoord te laten ondertekenen door de ouders. Het individueel ontwikkelingsperspectief moet minimaal één maal per jaar worden geëvalueerd en kan alleen met instemming van de ouders bijgesteld worden. Ook wordt er eventueel een psychologisch/didactisch onderzoek uitgevoerd om het leerniveau van de leerling nauwkeurig te kunnen bepalen. In de bijlagen is een voorbeeld ontwikkelingsperspectief opgenomen.

3.12. Toeleiding tot extra ondersteuning door specialisten op school

Het inzetten van de interne specialistische onderwijsondersteuning binnen de school behoort tot de extra ondersteuning van de school. Inzet van deze deskundigen vindt plaats nadat de ondersteuningsbehoefte van de leerling en de vraag van de leerkracht in de groep is vastgesteld. De hulp en begeleiding van de specialist kan zowel gericht zijn op de leerkracht als op de leerling. De werkzaamheden van sommige specialisten richten zich ook op de preventie van problemen en licht curatieve ondersteuning. De specialisten werken nauw samen met de groepsleerkrachten en intern begeleider. Uiteindelijk werken alle specialisten onder verantwoordelijkheid van de directeur van de school.

Wanneer scholen hulpvragen hebben die zij zelf in onvoldoende mate kunnen beantwoorden, dan kunnen deze worden voorgelegd aan het BOT. In het BOT zit de AB-er gedrag, de orthopedagoog en de zorgcoördinator. Dit zorgteam denkt mee over de hulpvragen van de IB-ers en geeft advies en helpt bij het oplossen van de problemen.

De adviezen zijn bedoeld om de leerkracht te ondersteunen bij het handelingsgericht werken. Hiermee is het mogelijk om binnen de eigen groepssituatie de specifieke onderwijsbehoeften van leerlingen te verstevigen.

De adviezen kunnen bijvoorbeeld gaan over:

- Lees-, spelling- en rekenproblemen;
- Hoogbegaafdheid bij leerlingen;
- Werkhouding en specifieke gedragsproblemen;
- Sociaal-emotionele problemen

Hulpvragen worden ingediend met een onderbouwing bij de zorgcoördinator.

3.13. Aanmelding voor ambulante begeleiding

Voor sommige leerlingen is ook externe expertise nodig, bijvoorbeeld Cluster 1 Visio of Cluster 2, Kentalis. Bij aanmelding wordt de hulpvraag beoordeeld en kan bijvoorbeeld na toekenning van een indicatie de extra ondersteuning voor de leerling worden gestart. Voor deze extra ondersteuning kan de school de hulp van externe ambulante begeleiders krijgen. Bij meerdere beschikkingen per school is het voor de uitvoering van deze extra ondersteuning handig één speciale ambulante begeleider voor de school aan te stellen.

3.14. Werkzaamheden ambulante begeleider cluster/SBO

De extra ondersteuner/AB-er kan met de leerlingen aan het werk, maar kan ook alleen gericht zijn op de leerkracht. Er zijn intensieve contacten met de ambulante begeleider om de school te begeleiden. Gemiddeld 1 maal per 6 weken komt deze ambulante begeleider op school. De ambulante begeleider observeert het kind, voert gesprekken met de ouders en de groepsleerkracht. Samen stippelen zij een strategie uit om dit specifieke kind zo goed mogelijk te begeleiden. Daarbij staat het welbevinden van het kind centraal.

H.4. PROCEDURE VERWIJZING EN AANMELDING via Commissie van Advies

Als blijkt dat de interne extra ondersteuning op school ontoereikend is en het onderwijsaanbod niet aansluit bij de ontwikkeling van de leerling en onvoldoende tegemoet komt aan de uitgangspunten zoals in de schoolvisie is verwoord, kan besloten worden tot verwijzing met als doel een beter bij de behoeften van de leerling passende onderwijsplek.

Voorafgaand aan deze verwijzing zal de school de interne procedure zoals beschreven doorlopen.

4.1. Procedures en criteria plaatsing SBO en (v)SO

De aanmelding voor het SBO en SO loopt via twee wegen: kinderen uit de voorschoolse voorzieningen (of eventueel vanuit de thuissituatie) kunnen direct bij een school voor SBO en SO worden aangemeld of door een reguliere school naar het SBO of SO worden verwezen. In het laatste geval kan het zowel gaan om een leerling die wordt verwezen als om een zittende leerling.

Toelating van leerlingen die rechtstreeks bij het SBO of SO worden aangemeld, kan alleen als hierover overeenstemming is bereikt tussen de school van aanmelding en het samenwerkingsverband d.m.v. een Toelaatbaarheidsverklaring (TLV).

Ook de verwijzing van een leerling door een reguliere school naar het SBO of SO, verloopt altijd via het samenwerkingsverband. In het samenwerkingsverband worden namelijk de procedures geregeld op grond waarvan leerlingen worden geplaatst in het SBO of SO. Uiteraard beslist het bevoegd gezag van de school voor SBO of SO tot toelating van de leerling.

Plaatsing in het SBO of SO is gericht op het mogelijk terug geleiden van de leerling naar het regulier onderwijs.

Ouders hebben keuzevrijheid betreffende de schoolkeuze voor hun kind.

De procedures en criteria voor plaatsing in het SBO en (v)SO zijn uitgewerkt door werkgroep indiceren – arrangeren (zie bijlage 9)

Het gaat dan om:

- a. eenduidige criteria voor toelaatbaarheidsverklaring SO en SBO
- b. herindicatie leerlingen SO cluster 3 en 4 en huidige rugzakleerlingen
- c. procedure terugplaatsing vanuit SO en SBO
- d. mogelijke symbiose vormen.
- e. crisisplaatsing
- f. thuiszitters procedure

4.2. Voorbereiding verwijzing en de Toelaatbaarheidsverklaring

Wanneer de uitkomsten van een traject waarin de basisondersteuning en de extra ondersteuning van de school ontoereikend blijkt te zijn en tevens uit het pedagogisch-didactische of psychologisch onderzoek blijkt dat de ondersteuningsvraag onvoldoende kan worden beantwoord door de basisschool, dan kan in overleg met de ouders besloten worden om de betreffende leerling te verwijzen naar het speciaal (basis)onderwijs of een andere voorziening in het samenwerkingsverband. Hierbij is het zo dat de school de toelaatbaarheidsverklaring aanvraagt.

Hiervoor wordt door het bestuur van de huidige school bij het SWV een Toelaatbaarheidsverklaring (TLV) aangevraagd. De Commissie van Advies (CvA) beoordeelt de aanvraag en adviseert het SWV voor het al of niet afgeven van de TLV. In de aanvraag voor een TLV moet een duidelijke onderbouwing en argumentatie gegeven worden op grond waarvan een heldere afweging gemaakt kan worden voor de betreffende leerling. Hierbij is een psychodiagnostische onderbouwing via een integrale beschrijving door een orthopedagoog-generalist of GZ-psycholoog vereist. Ook de zienswijze van ouders wordt hierin meegenomen en de ontvangende school moet hebben aangegeven dat de leerling plaatsbaar is. De leerkracht en/of ib-er ondersteunen en adviseren de ouders gedurende dit traject.

Meer informatie over het aanvragen van een toelaatbaarheidsverklaring vindt u op de website van het samenwerkingsverband (www.passendonderwijsgroningen.nl, onder de button 'Commissie van Advies'). U kunt uiteraard ook bij de school terecht voor meer informatie.

H.5. BORGING VAN KWALITEIT

5.1. Instrument voor kwaliteitszorg in de school

In het referentiekader Passend Onderwijs wordt het volgende aangegeven:

'De school bewaakt de kwaliteit van het onderwijs en het ondersteuningsprofiel en betreft ouders bij de beoordeling daarvan'. Het bevoegd gezag stelt vast aan welke kwaliteitseisen het ondersteuningsprofiel moet voldoen en op welke wijze daarop wordt toegezien (intern toezicht).

De rol van ouders op school in het kader van het ondersteuningsprofiel komt aan bod in het laatste hoofdstuk van dit ondersteuningsprofiel.

In het Handboek Kwaliteit (juni 2015) is vastgesteld hoe wij kwaliteit in het algemeen en op het gebied van extra ondersteuning en begeleiding van leerlingen op onze school vorm geven. Wij gebruiken daarvoor verschillende instrumenten.

De ouders/verzorgers worden eens in de twee jaar geënquêteerd over de verschillende aspecten van de schoolorganisatie. Ook het domein ondersteuning en begeleiding komt daarbij aanbod.

De resultaten daarvan worden gebruikt bij de planning van nieuwe ontwikkelingen en schoolbeleid, middels de cyclus van jaarplanning en jaarverslaglegging (PDCA cyclus).

Het Handboek kwaliteit wordt besproken en vastgesteld in de GMR.

5.2. Archivering leerlingengegevens en dossiervorming

In onze scholen is er gekozen voor een digitaal dossier voor kinderen. Zowel de leerlinggegevens en die van de ouders/verzorgers evenals de opbrengsten, neerslagen van gesprekken, hulpplannen, notities van leerling besprekingen zit in ParnasSys (digitaal leerlingvolgsysteem).

Het papieren dossier bevat alleen getekende formulieren, zoals het inschrijfformulier, individuele gespreksverslagen en andere notities van externe instanties, die niet digitaal zijn geleverd.

De dossiers zijn toegankelijk voor de leerkrachten, de intern begeleider en directie. Ook de ouders hebben recht op inzage in het dossier. (Voor ParnasSys zal dat over afzienbare tijd ook het geval zijn via het Ouderportaal). De dossiers worden vijf jaar na het verlaten van de school bewaard en daarna vernietigd.

Bij het werken met groepsoverzichten en groepsplannen is een goede dossiervorming belangrijk. Groepsoverzichten en groepsplannen worden digitaal gearchiveerd. Bij het ontstaan van zorgvragen over leerlingen moet de geschiedenis van de handelingsplanning van een individuele leerling snel voorhanden zijn.

H.6. SAMENWERKING MET ANDEREN IN DE ONDERSTEUNING

6.1. Samenwerking met ketenpartners in de ondersteuning

Zoals in de visie op Passend Onderwijs is aangegeven, kan het uitgangspunt: 'Alle leerlingen succesvol op school' niet gerealiseerd worden zonder dat er sprake is van een veilig en gezond school- en thuismilieu. Met het begrip 'extra ondersteuning in en om de school' wordt voor het reguliere onderwijs in het algemeen bedoeld de preventieve inzet van hulpverlening en (gezondheids-)zorg. In het referentiekader voor de zorgplicht Passend Onderwijs wordt hier ook de instandhouding van multidisciplinaire zorg- adviesteams en de beschikbaarheid van achterliggende en aanvullende voorzieningen genoemd.

Doelstelling hiervan is te komen tot **een sluitende aanpak** voor overbelaste en in hun veiligheid en gezondheid bedreigde leerlingen en jongeren.

Iedere gemeente heeft een Centrum voor Jeugd en Gezin. Het CJG is een samenwerkingsverband van onder andere het maatschappelijk werk, jongerenwerk, jeugdgezondheidszorg van de GGD, MEE en Bureau Jeugdzorg, maar ook de leerplichtambtenaar kan er aansluiten. De schoolarts en jeugdverpleegkundige zijn in de school belangrijke "CJG-gezichten"

Ouders en verzorgers kunnen bij zorgen altijd contact opnemen met de schoolverpleegkundige van het CJG, dit kan ook gewoon via de school!

Het CJG is dus ook de plek waar de ouder/opvoeder kan langskomen voor informatie, advies of hulp bij opgroei-, en opvoedvragen van uw kind.

Voor telefonische advisering van het CJG: 050-3674991,

of mailen naar: tel.advisering@hvd.groningen.nl.

Het CJG is ook te vinden op de website: www.cjgnoordgroningen.nl.

Op deze site zijn de openingstijden van de locaties van de gemeentes te vinden, maar ook al informatie over thema's, activiteiten en de meest gestelde vragen over opvoed-, en opgroeionderwerpen.

Ouders kunnen ook bij de leerkrachten en begeleidsters vragen, ook zij zijn op de hoogte van het CJG.

Voor jongeren is er in een aparte website, voor en door de jongeren. Gemaakt met hulp van het jongerenwerk: www.kwaitwel.nl

Passend onderwijs en Jeugdwet

Vanaf augustus 2014 is het Passend onderwijs in werking getreden. Binnen deze verandering is het van groot belang dat de school zo snel en zo goed mogelijk gebruik kan maken van de CJG partners omdat de school een bredere groep leerlingen zou kunnen krijgen, waarvan sommige leerlingen (wat) meer zorg behoeven.

Daarnaast heeft ook de school te maken met de nieuwe Jeugdwet, waarin verplichtingen geregeld zijn om zo goed en zo snel mogelijk in te springen als er zorg nodig is. Ook geeft de Jeugdwet aan dat de jeugdzorg net als de jeugdgezondheidszorg onder verantwoordelijkheid van de gemeentes komt. De gemeentes staan dichtbij de ouders, maar ook dichtbij het basisonderwijs. Het is dan ook van groot belang dat school, ouders en gemeente samen optrekken.

Extra aandacht

Soms is er voor een kind extra zorg nodig. Om dat goed te regelen werkt een groot aantal instellingen en scholen samen met de vaste partners van het CJG. Elke instelling voelt zich vanuit de eigen taak zeer verantwoordelijk voor de kinderen. Om die verantwoordelijkheid ook te nemen is een goede informatie-uitwisseling en afstemming nodig.

Dit werkt vaak goed, maar het is niet altijd vanzelfsprekend. Soms gaat het niet goed en lijkt een kind tussen wal en schip te raken. Dat willen we zoveel mogelijk voorkomen.

In de provincie Groningen hebben de Groninger gemeentes en de provincie daarom in 2010 samen het signaleringssysteem '**Zorg voor Jeugd Groningen**' ingevoerd (ZvJG). In dit systeem geven beroepskrachten een signaal af over een kind of jongere waarover men zich zorgen maakt, ook met de ouders wordt hierover afgestemd. Hierbij gaat het niet altijd om grote zorgen, maar wel om situaties

waarover beroepskrachten graag willen afstemmen. Op het moment dat er meerdere signalen over hetzelfde kind zijn, zorgt een coördinator voor de afstemming. Het afgeven van een signaal wordt dus altijd besproken met de ouders. Namens de school is per onderwijsteam een ib-er aangewezen als melder voor de verwijsindex.

De bedoeling is, dat we met het afgeven van het signaal zo vroeg mogelijk signaleren zodat hulp of ondersteuning ook in een vroeg stadium kan starten. Hierdoor kan er dan in overleg met de ouders, snel afgestemd worden. Op deze manier voorkomen we dat partijen langs elkaar heen werken en bezig zijn met alleen hun eigen plan.

Meer informatie, en de folder over Zorg voor Jeugd vindt u op [groningen.zorgvoorjeugd.nu](http:// groningen.zorgvoorjeugd.nu) Uiteraard kunt u met uw vragen hierover ook altijd contact zoeken met de school, met de partners van het CJG, zoals het maatschappelijk werk, de jeugdverpleegkundige of jeugdarts in de school.

In het document **Zorgroutes interne en externe zorgstructuur in basisscholen** is de afstemming tussen scholen en externe hulpverlening beschreven.
(versie september 2014, groeidocument)

Bovenschools- en regionaal overleg

- De Commissie van Advies (CvA) adviseert vanuit een 'onafhankelijke positie' over de faciliteiten wat leerlingen nodig hebben voor hun ontwikkeling na aanvraag op schoolniveau;
- De routes voor ouders, leerkrachten en intern begeleiders voor het hele traject van signaleren tot vaststellen en toewijzen van extra ondersteuning zijn duidelijk en toegankelijk voor iedereen. De notitie 'arrangeren en indiceren is op schoolniveau bekend. De route wordt besproken met ouders wanneer deze van toepassing is.
- Regionaal educatief overleg (LEA/REA) is in de gemeenten waar L&E haar scholen heeft georganiseerd. In dit overleg hebben de onderwijspartners overleg met de gemeente en andere instellingen (kinderopvang, peuterspeelzalen, gezondheidsondersteuning en welzijn). Hierin wordt gesproken over de doorgaande lijn voorschoolse educatie naar basisonderwijs, achterstandenbeleid, leerling vervoer en bevorderen van integratie.
- In de werkoverleggen worden met bovengenoemde partners verdere afstemming gezocht en afspraken gemaakt over de inzet van de zorgpartners (jeugdzorg, maatschappelijk werk, jeugdgezondheidszorg, MEE-zorg (organisatie voor ondersteuning bij leven met een beperking) in het onderwijs eventueel via het Centrum voor Jeugd en Gezin;

H.7. OUDERS EN ZORGPLICHT

7.1. Contact met ouders

In school zijn de contacten met ouders op vaste momenten in het schooljaar gepland. Twee keer per jaar worden de ouders geïnformeerd over de vorderingen van hun kind.

Er wordt uitgelegd op welke manier hun kind wordt gevolgd d.m.v. de methodetoetsen en het leerlingvolgsysteem. Ouders krijgen uitleg over de inhoud van het onderwijsaanbod, de groepsplannen en op welke manier de leerkrachten de evaluatie uitvoeren.

Ouders krijgen ook de gelegenheid het welbevinden van hun kind te bespreken met de groepsleerkracht. Tussentijds kunnen ouders altijd de vorderingen van hun kind met de leerkracht bespreken en het is ook mogelijk dat de leerkracht de ouders uitnodigt hiervoor. Indien er tijdens deze gesprekken afspraken worden gemaakt, worden deze vastgelegd door de leerkracht in ParnasSys. Het verslag wordt uitgeprint en door de ouders en leerkracht getekend. Dit verslag wordt opgeslagen in het leerling dossier.

Indien er sprake is van een ondersteuningsvraag en de leerling besproken wordt in de leerlingenbespreking, worden de ouders op de hoogte gebracht door de leerkracht. Bij leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte is er sprake van meer contact met de ouders. Leerkracht en de interne begeleider bespreken met de ouders de ondersteuningsvraag en de eventuele individuele handelingsplanning. Alle afspraken worden schriftelijk vastgelegd en door zowel de ouders als de leerkracht ondertekend. Wanneer het gaat om een handelingsplan voor een leerling met een eigen leerlijn met aangepast uitstroomprofiel is het wettelijk verplicht dat ouders instemmen met het ontwikkelingsperspectief voor de leerling.

Ouders kunnen te allen tijde de gegevens van hun kind inzien. De leerkracht voegt relevante informatie van de ouders toe aan het leerlingendossier. Bij gesprekken met ouders wordt het totale functioneren van het kind altijd besproken. Als er aanvullende maatregelen nodig zijn, worden deze altijd vanaf het eerste moment in samenspraak met de ouders genomen.

De rechten en plichten voor ouders bij aanmelding van een leerling met extra ondersteuningsbehoefte is beschreven in de toelatingsprocedure.(zie procedure 'Aanmelding en toelating'.

7.2. Ouders; medezeggenschap oudergeleding en informatievoorziening

Zeggenschap in het kader van de medezeggenschap van ouders van onze kinderen is geregeld via de GMR-en en de Ondersteuningsplanraad (OPR).

Onderzocht zal worden of het zinvol is centraal of decentraal bijeenkomsten voor ouders te organiseren (wat is het doel, wat is de boodschap). Het bestuur is zich telkens bewust van de informatieverstrekking aan de achterban. Daarom wordt het agendapunt 'informereren achterban', als vast punt op de bestuursagenda van het SWV geplaatst. Ook de OPR heeft zich ten doel gesteld de ouders zo veel en goed als mogelijk te betrekken bij het gehele proces in aanloop naar passend onderwijs.

Per 1 mei 2014 is de OPR ingericht. Hierbij is samengewerkt met de vergadering van alle aangesloten schoolbesturen bij het SWV.

7.3. Geschillenregeling (intern en extern)

Bij geschillen tussen of in de organen van het SWV, tussen het SWV en een of meer aangesloten schoolbesturen is de interne geschillenregeling van toepassing, welke door het algemeen bestuur is vastgesteld.

Wanneer, na toepassing van de geschillenregeling, een of meer partijen zich niet neerlegt bij de uitkomst, bestaat voor deze partij de mogelijkheid zich te wenden tot de landelijke arbitragevoorziening die de Minister in stand houdt en waarbij het samenwerkingsverband is aangesloten.

Een aangeslotene van het SWV kan zich, binnen zes weken na de uitspraak op basis van de interne geschillenregeling, wenden tot de landelijke arbitragevoorziening wanneer hij van oordeel is dat hij door het besluit en/of de handeling ernstig in zijn belangen wordt aangetast. De arbitragevoorziening hoort de partijen en doet een voor alle partijen bindende uitspraak.

Het SWV is aangesloten bij de landelijke bezwaaradviescommissie die adviseert over bezwaarschriften betreffende beslissingen van het samenwerkingsverband over de toelaatbaarheid van leerlingen tot onderwijs aan een speciale school voor basisonderwijs in het SWV of tot het speciaal onderwijs.

Bijlage 1. Deskundigheid voor basisondersteuning

Deskundigheid voor basisondersteuning scholen L&E

Het gaat hier om de deskundigheid die de school (binnen de sector PO) structureel zelf beschikbaar heeft voor leerlingen en ouders. Deskundigheid van buiten volgt bij het volgende blok. De mate van deskundigheid wordt bepaald door opleiding of ervaring of een combinatie (het is aan de school de afweging zelf te maken).

Heeft uw school specifieke deskundigheid op het terrein van ondersteuning. Wat is de kwaliteit en wat zijn de plannen?

Betekenis scores:

- niet** = wij hebben deze deskundigheid niet
- = wij hebben deze deskundigheid maar functioneert nog niet naar tevredenheid
+ = wij hebben deze deskundigheid en functioneert naar tevredenheid
++ = wij hebben deze deskundigheid is ervaren en opgeleid, kwaliteit is geborgd
Ambitie = wij zijn van plan in de komende 2 jaar deze deskundigheid te ontwikkelen.

	Niet	-	+	++	Ambitie / bestuurlijk
Huiswerkbegeleider(s)	X	O	O	O	O
Time out begeleider	X	O	O	O	O
Verzuimcoördinator(en)	X	O	O	O	O
Deskundige(n) huiselijk geweld/AMK / signalering door leerkrachten	X	O	O	O	X
Vertrouwenspersoon	O	O	X	O	O
Orthopedagogische deskundige(n)	X	O	X	O	X
GZ-psycholoog	X	O	O	O	O
(School)maatschappelijk werker(s)	X	O	O	O	O
Remedial teacher(s)	O	O	X	O	X
Motorische remedial teacher(s)	X	O	O	O	O
Speltherapeut(en), ergotherapeut(en), fysiotherapeut(en)	X	O	O	O	O
Creatief therapeut(en), spelbegeleider(s)	X	O	O	O	O
Logopediste(s)	X	O	O	O	O
Deskundige(n) dyslexie (dyslexiecoördinator)	O	O	X	O	X
Deskundige(n) dyscalculie (dyscalculiecoördinator)	X	O	O	O	O
Taalspecialist(en)	O	O	O	X	O
Reken-/wiskunde specialist(en)	O	O	O	X	X
Deskundige(n) hoogbegaafdheid	X	O	O	X	X
Deskundige(n) NT2/taalonderwijs nieuwkomers	O	O	X	O	X
Deskundige(n) faalangstreductie	X	O	O	O	O
Deskundige(n) sociale vaardigheden (SOVA-training)	X	O	O	O	O
Deskundige(n) voor begeleiding van leerlingen met motorische beperkingen	X	O	O	O	O
Deskundige(n) voor begeleiding van leerlingen met verstandelijke beperkingen	X	O	O	O	O
Deskundige(n) opvoedings- en internaliserende gedragsproblemen	X	O	O	O	O
Deskundige(n) opvoedings- en externaliserende gedragsproblemen	X	O	O	O	O
Deskundige(n) begeleiding van leerlingen met auditieve beperkingen	X	O	x	O	O
Deskundige(n) begeleiding van leerlingen met visuele beperkingen	X	O	O	O	O
Deskundige(n) begeleiding ADHD-leerlingen	O	O	X	O	X
Deskundige(n) begeleiding van leerlingen met autisme (PDD, PDD-NOS, Asperger, ASS).	X	O	X	O	X

Anders:

Deskundigheid voor extra ondersteuning van buiten de school.

Het gaat hier om de deskundigheid die de school van buiten de sector PO van het schoolbestuur beschikbaar heeft voor leerlingen en ouders. De mate van deskundigheid wordt bepaald door opleiding of ervaring of een combinatie (het is aan de school de afweging zelf te maken). Heeft de school specifieke deskundigheid op het terrein van ondersteuning. Wat is de kwaliteit en wat zijn de plannen?

Betekenis scores:

- niet** = wij hebben deze deskundigheid niet
- = wij hebben deze deskundigheid maar functioneert nog niet naar tevredenheid
+ = wij hebben deze deskundigheid en functioneert naar tevredenheid
++ = wij hebben deze deskundigheid is ervaren en opgeleid, kwaliteit is geborgd
Ambitie = wij zijn van plan in de komende 2 jaar deze deskundigheid te ontwikkelen.

	niet	-	+	++	Ambitie
Sociaal verpleegkundige(n)	0	0	X	0	0
GZ-psycholoog	0	0	X	0	0
Orthopedagogische deskundige(n)	0	0	X	0	0
(School)maatschappelijk werker(s)	X	0	0	0	X
Remedial teacher(s)	0	0	0	0	0
Motorische remedial teacher(s)	0	X	0	0	0
Speltherapeut(en), ergotherapeut(en), fysiotherapeut(en)	X	0	0	0	0
Logopediste(s)	0	0	X	0	0
Deskundige(n) faalangstreductie	0	0	X	0	0
Deskundige(n) sociale vaardigheden (SOVA-training)	0	0	X	0	0
Schoolpsycholoog	0	0	X	0	0
Jeugdpsychiater	X	0	0	0	0
Deskundige(n) jeugdzorg	0	0	X	0	0
Deskundige(n) welzijnsinstellingen/jeugd- en jongerenwerk	0	0	X	0	0
Deskundige(n) voor begeleiding van leerlingen met motorische beperkingen	0	0	X	0	0
Deskundige(n) voor begeleiding van leerlingen met verstandelijke beperkingen (-i-) <i>Bijvoorbeeld ambulante begeleiders cluster 3.</i>	0	0	X	0	0
Deskundige(n) opvoedings- en gedragsproblemen (-i-) <i>Bijvoorbeeld ambulante begeleiders cluster 4.</i>	0	0	0	0	0
Actieve preventie	0	0	0	0	0
Deskundige(n) begeleiding van leerlingen met auditieve beperkingen (-i-) <i>Bijvoorbeeld ambulante begeleiders cluster 2.</i>	0	0	X	0	0
Deskundige(n) begeleiding van leerlingen visuele beperkingen (-i-) <i>Bijvoorbeeld ambulante begeleiders cluster 1.</i>	0	0	X	0	0
Deskundige(n) begeleiding ADHD-leerlingen	0	0	X	0	0
Deskundige(n) begeleiding van leerlingen met autisme (PDD, PDD-NOS, Asperger, ASS). (-i-) <i>Bijvoorbeeld ambulante begeleiders cluster 3 en 4.</i>	0	0	X	0	0

Aanbod aan onderwijs en ondersteuning

Het gaat hier om het aanbod aan onderwijs en ondersteuning dat de school (binnen de sector PO) biedt aan groepen leerlingen en de kwaliteit ervan.

Voorbeeld: auditigroep(en), ZML-groep(en) etc.

Betekenis scores:

- = wij hebben deze voorziening maar deze functioneert nog niet naar tevredenheid
+ = wij hebben deze voorziening en deze functioneert naar tevredenheid
++ = wij hebben deze voorziening, deze is goed ontwikkeld en de kwaliteit is geborgd
Ambitie= wij zijn van plan in de komende 2 jaar deze voorziening te ontwikkelen.

Onderwijsaanbod (benaming groepen)	Kenmerken en/of ondersteuningsvragen leerlingen	Leeftijd	Uitstroomprofiel	-	+	++	Ambitie

Plusklas	Zie beleidsplan hoogbegaafdheid.	O onderwijs	O	x	O	O
		O arbeid				
		O dagbesteding				
Time-out voorziening		O onderwijs	O	O	O	X
		O arbeid				
		O dagbesteding				
		O arbeid				
		O dagbesteding				

Aanbod aan specifieke ondersteuningsmaterialen

Het gaat hier om het specifieke en aangepaste aanbod aan materialen dat de school biedt aan leerlingen en de kwaliteit van de inzet ervan (bv.).

Bijvoorbeeld: dagritme-kaarten, methode picto-lezen, aangepast schrijfmateriaal, specifieke leerlijnen en programma's voor groepen etc.

Er is een centrale orthotheek op het bestuurskantoor in Warffum. Hier zijn hoofdzakelijk toetsmiddelen te lenen. Voor het lenen van materialen kan men contact opnemen met zorgpo.a.meijer@lauwerseneems.nl.

Voor meer/hoogbegaafde leerlingen kunnen speel- en leermiddelen worden geleend bij de plusklasleerkrachten. Contactpersonen: j.krans@lauwerseneems.nl en n.dejong@lauwerseneems.nl

Op iedere school is een orthotheek. Wanneer het nodig is worden de materialen onderling uitgeleend.

Op onze school is er begeleiding (waarbij 0,2 fte is vrij geroosterd) voor een plusgroep. De school heeft hiervoor beleid vastgesteld.

Betekenis scores:

- = wij hebben deze materialen maar deze functioneren nog niet naar tevredenheid
- + = wij hebben deze materialen en deze worden naar tevredenheid ingezet
- ++ = wij hebben deze materialen, deze is worden goed ingezet en de kwaliteit is geborgd
- Plan = wij zijn van plan in de komende 2 jaar deze materialen in te gaan zetten.

Materialen	Kenmerken en/of ondersteuningsvragen leerlingen	-	+	++	Plan
		O	O	O	O

Verrijkmateriaal voor (hoog-)begaafde leerlingen:

Breinkrakers 9+

Kopieermap met 32 breinkrakers. Elke kraker vergt één of meer vaardigheden. De breinkrakers zijn uitdagend geformuleerd en spreken de fantasie en belevingswereld aan. Zo verschijnen archeologen, schattengravers, middeleeuwse figuren, ruimtewezens en andere figuren in de opdrachten. De werkbladen tonen een grote diversiteit aan vraagstukken : zoeken van juiste wegen, getallenspulletjes, ruimtelijk inzicht, inzicht in geometrische figuren, logisch denken ...

Breinpuzzels (staat in de ib-kamer)

- Logische breinpuzzels Medium
- Logische breinpuzzels Large
- Logische breinpuzzels XXL

- Detective Super denkwerk: Leren omgaan met informatie deel 1
Detective Super denkwerk: Leren omgaan met informatie deel 2
- Detective Denkwerk: Leren omgaan met informatie deel 1
- Detective Denkwerk: Leren omgaan met informatie deel 2
- Detective Denkwerk: Leren omgaan met informatie deel 3
- Detective Denkwerk: Leren omgaan met informatie deel 4

Cortex Cape (2 – 4 deelnemers) 7+

Een abstract spel met vele dimensies! Zoek de meest effectieve route uit het labrynt waarin je tegenstander je probeert in te sluiten.

Het abstracte en strategische denkvermogen van de leerlingen wordt uitgedaagd!

Ein-O Science

Experimenteerdozen om zelf onderzoek te doen naar interessante onderwerpen uit de wereld om hen heen. Professor Ein-O begeleidt ze in de bijbehorende boekjes.

- **Basic Science 9+**
Een set van 6 doosjes met de volgende onderwerpen: **Luchtdruk, Magneten, Warmte, Energie, Geluid en Licht.**

Kinderen kunnen zelfstandig met de doosjes werken, maar de doosjes zijn ook erg geschikt om in groepsvorm te behandelen, bijvoorbeeld in een groepje van vier kinderen.
- **Set chemie 9+ (Bij een aantal doosjes is begeleiding nodig!)**
Serie van vier experimenteerdoosjes: kennismaking met de beginselen van scheikunde. Onderwerpen: Kleurenmenger, **Zuren en Basen, Moleculen en Elektrochemie.**
- **Discovery tanks / Ontdekdozen om te experimenteren 8+**
Deze ontdekdozen bevatten experimenteermaterialen. Kinderen vanaf 8 jaar kunnen er zelfstandig of in groepjes mee experimenteren. De set bestaat uit: **mechanica, optica en magneten.**
- **Smart box (Bij een aantal doosjes is begeleiding nodig!)**

Met een Smart Box kunnen kinderen van alles te weten komen over op het gebied van aardrijkskunde. Hiervoor gaan zij zelf op onderzoek uit met de materialen uit de box. Aanwezige boxen: **Ei, Veerkracht, Vulkaan, Kristallen, Weer, Lucht en Aarde.**

Hide and Seek (1 persoon) 7+

Leg de speelstukken zo neer, dat er precies zo veel dieren te zien zijn als op de opdracht staat. Logisch denkspel met 48 opdrachten.

Hive (2 personen) 8+

Hive is een strategisch en tactisch spel dat iedere keer weer anders verloopt. Bij dit spel is een spelbord niet nodig. De stenen vormen in de loop van het spel het speelveld.

De spelers hebben ieder 11 insecten en leggen om beurten een insect in het spel of verplaatsen één van hun eigen insecten. Er moet altijd aangesloten worden. Het is de bedoeling de bijenkoningin van de tegenstander geheel in te sluiten.

De **Mosquito** is een uitbreiding van 2 extra stenen voor Hive. De Mosquito kan de eigenschappen overnemen van de naastgelegen stenen.

IQ Puzzler (1 persoon) 6+

Eenvoudige spelregels veel opdrachten.

Neem alle puzzelstukken van het spelbord en leg de stukken terug als op de opdrachtkaart staat afgebeeld. Probeer nu met de resterende puzzelstukken het spelbord weer vol te leggen. Er zijn 72 tweedimensionale opdrachten en 29 driedimensionale piramide opdrachten. Er zijn 5 verschillende niveaus, de opdrachten lopen op van eenvoudig tot zeer moeilijk.

Kant en Klaar Plus Kopieermappen (groep 5 t/m 8)

Vakoverstijgend kopieermateriaal voor (hoog)begaafde kinderen. We hebben twee mappen met kopieerbladen, handleidingen en correctiemodellen.

- groepen 5 en 6: twee thema's (Dolle dino's en Namen noemen).
- groepen 7 en 8: twee thema's (Curieuze cirkels en Eerlijke economie).

Voor de plusgroep: Per thema komen ongeveer twintig pagina's wereld oriënterende activiteiten aan bod, zoals: codetaal, puzzels, breinbrekers en opzoektaken. De opdrachten zijn bedoeld voor zelfstandig werk, duo- of groepswork en samenwerkend leren.

Verrijking in de klas: Elk thema bevat tien pagina's verrijkingsleerstof, met voor elk leerjaar veel wiskunde- en taalopdrachten. Wereldoriëntatie en vreemde talen (zelf Frans in groep 8) komen ook aan bod. Het is bedoeld voor differentiatie binnen de klas, waarbij de nadruk ligt op het zelfstandig werken. Het kan geïntegreerd worden binnen een weektaak.

Leren leren (groep 7 en 8)

Lesmateriaal om kinderen te leren hoe je kunt leren. Wanneer kinderen onvoldoende uitgedaagd worden door de lessen op school, zullen ze geen studievoordigheden ontwikkelen. Ze hoeven zich toch nooit in te zetten om zich de lesstof eigen te maken. Dit kan problemen gaan geven in het voortgezet onderwijs. Hier springt 'Leren leren' op in. Het materiaal bestaat uit een werkboek, een antwoordenboekje en een toetsboekje. Er worden strategieën aangeleerd om de inhoud van teksten te leren: werken met mindmappen en studiekaarten, maken van een samenvatting, markeren van teksten en stellen van inhoudsvragen. Voor het uit het hoofd leren van feiten, woordjes en dergelijke wordt de 'overhoor je zelf'-methode aangeleerd en worden 'beter onthouden trucs' gegeven. In het materiaal wordt gebruik gemaakt van websites van derden.

Staat op de server: I:\HOOGBEGAAFD\Materiaal\leren leren

Moet in kleur afgedrukt worden

Lokon

Constructiemateriaal. Het doel is ontwikkelen van de fijne motoriek, stimuleren van de creativiteit, bevorderen van visueel en ruimtelijk inzicht en driedimensionaal bouwen. De krat heeft een klikdeksel en bevat 624 stukken.

Er zijn 3 verschillende vormen: driehoek, vierkant en vijfhoek, in 6 heldere kleuren. Met Lokon kun je twee- en driedimensionale modellen maken. Bij elke set zit een speciaal instrumentje, waarmee de modellen gemakkelijk te openen en te sluiten zijn.

- **Werkmap "Creatief met Lokon" 6+**

De map heeft een open karakter en nodigt uit om zelf vondsten te doen en zelf aan de slag te gaan. Ook de pictogrammen helpen om zelfstandig te werken. De verschillende onderwerpen zijn zo rijk aan mogelijkheden dat de werkbladen meermaals gemaakt kunnen worden.

- **Werkmap "Vlakke en ruimte figuren" 10+**
werkbladen rond ruimtelijke meetkunde. Gebruik de bijbehorende antwoordbladen of toets je antwoorden aan de realiteit. Met behulp van de lokaal stukjes ga je op een speelse manier om met concreet en abstract. Moeilijke figuren als kubus, balk, piramide en prisma komen aan bod. Vanaf 10
- **Werkmap "Ruimtelijke modellen" 12+**
Ingewikkelde ruimtelijke figuren met behulp van de lokaal stukjes. Je ervaart onmiddellijk de opbouw, stuurt bij en controleert je realisatie. Begrippen uit de ruimtelijke meetkunde kunnen gevisualiseerd worden. De werkbladen sluiten aan op de leerstof.

Het Menselijk lichaam (groep 7 en 8)

Een project over het menselijk lichaam. Bij dit project horen een lesboek en een werkboek. De combinatie van (pittige) theorie en interessante praktijkopdrachten maakt dit project zeer uitdagend voor elke leerling die geïnteresseerd is in wat er in je lichaam gebeurt. Ook helpt dit project bij het aanleren van studievaardigheden: het project behandelt drie manieren waarop leerlingen de inhoud van grote, moeilijke teksten kunnen leren. Staat op de server I:\HOOGBEGAAFD\Materiaal\biologie
Moet in kleur afgedrukt worden.

Pixel (2-4 personen) 9+

Pixel is een strategisch spel met leuke gekleurde speelstukken. Hiermee moet drie-op-een-rij gecreëerd worden (of vier-op-een-rij wanneer 2 of 3 kinderen ermee spelen). Op het snijpunt van de twee sliders moet een speelstuk komen. Iedere beurt kan één slider verschoven worden. Er kan dus niet willekeurig een speelstuk neergelegd worden. Door deze extra dimensie wordt het zeer uitdagend.

Qwirkle (2 – 4 personen) 6+

Qwirkle is een tactisch en uitdagend spel met vormen en kleuren. Het is een educatief spel met een eenvoudige speluitleg.

Het spel bestaat uit 108 houten blokjes met daarop zes verschillende vormen in zes verschillende kleuren. De spelers moeten proberen met de blokjes de meeste punten te scoren door rijen of kolommen te maken die een gezamenlijk kenmerk hebben – óf de kleur, óf de vorm. Qwirkle is gemakkelijk te leren, maar leerlingen zullen er snel achter komen dat je strategisch moet denken om de meeste punten te scoren.

Rush Hour (1 persoon) 8+

Kun jij je auto uit de file halen?

Je moet in zo min mogelijk zetten de weg vrijmaken door de auto's voor- of achteruit te rijden zodat het rode kevertje door de uitgang kan rijden. Maar pas op: het is wel spitsuur. Van beginner tot expert met 40 opdrachtkaarten met oplopende moeilijkheidsgraad.

- Basisdoos
- Uitbreiding 2: 40 nieuwe uitdagingen in 4 niveaus, met rode auto voor experts.
- Uitbreiding 3: 40 nieuwe uitdagingen in 4 niveaus, met witte limousine voor experts.
- Uitbreiding 4: 40 nieuwe uitdagingen in 4 niveaus, met gele taxi voor experts.

Slimme taal (groep 3 tot en met 8)

Het leerstofpakket Slimme Taal biedt in de vorm van twee verschillende thema's uitdagende lesstof op het gebied van Nederlandse taal en lezen. Er zijn twee thema's: Kranten en tijdschriften en Kinderliteratuur. Elk thema bestaat uit:

- werkboekjes voor de groepen 3 tot en met 8
- bijbehorende handleidingen per groep

- een algemene handleiding

Al dit materiaal staat op de server I:\HOOGBEGAAFD\Materiaal\Slimme taal

Spekro

Spelend elektriciteit ontdekken

Kinderen leren met *Spekro* elektrische circuits bouwen vanaf tekening. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een uitgebreid assortiment aan schakelonderdelen. Met de opgaven ontdekken de kinderen alles over de werking van eenvoudige schakelsystemen. Alle opgaven zijn gecodeerd met nummers en kleuren zodat de verschillende regelsystemen makkelijk gebouwd kunnen worden.

- *Deel 1*: Doos met zelfstandig werkplateau, 34 elektrische onderdelen en werkboek met meer dan 80 opgaven.
- *Deel 2*: *Spekro 2* is een uitbreiding op de basisdoos *Spekro 1* en bevat 44 elektrische onderdelen, een schemaboek en een opdrachtenboek. Met meer dan 100 opgaven ontdekken de kinderen alles over het schakelen tussen onderdelen. Door de extra schakelaars, motor, lamp en diodes kunnen de kinderen met een schema vaak verschillende dingen aansturen

Tantrix (1 – 4 personen) 4+

Strategiespel. Het spel bestaat uit 56 genummerde bakelieten stenen in een gekleurde opbergtas. Alle spel- en puzzelmogelijkheden staan beschreven in een duidelijk Nederlandstalig spelregelboekje (inclusief illustraties):

Mogelijkheden: 28 Discovery spellen , 5 Beginner t/m Genie spellen, 5 Regenboog spellen, 2 Lijn en Lus spellen, 2 Onopgeloste spellen.

Er is een schoolgids bijgeleverd met spelsuggesties vanaf 4 jaar.

Tipover (1 persoon) 8+

Een driedimensionale breinbreker met 40 opdrachtkaarten van beginner tot expert. Kantel de kratjes in de juiste richting om bij het rode kratje te komen. Wanneer je niet in de verleiding komt om naar de oplossing op de achterzijde van de opdrachtkaart te kijken, dan wordt het flink nadenken. Met travelbag.

Tridio (1- 4 personen) groep 1 t/m 8

Tridio is een spelmethode om het ruimtelijk inzicht van kinderen te vergroten. Met Tridio ontdekken kinderen hoe ze driedimensionale objecten in een plat vlak weer moeten geven. Allereerst maken ze met kubussen een blokkenopstelling. Vervolgens leren ze de verschillende zijden van de kubussen te herkennen als aparte vormen met een eigen kleur. En daarna 'leggen' ze de kubussen met puzzelstukken in het platte vlak. Door de verschillende kleuren en vormen van de puzzelstukken - ruiten en driehoeken - ontstaat in het platte vlak de suggestie van diepte en perspectief.

Ieder kind werkt op zijn of haar eigen niveau met Tridio. De zelfstandig werkdoos is inzetbaar bij elke methode en in elke groep.

In de **onderbouw** beginnen kinderen met het nabouwen van mozaïekjes en kubusopstellingen. Het leren herkennen van ruimte in het platte vlak is de volgende stap voor kinderen.

In de **bovenbouw** leren de kinderen driedimensionale kubusopstellingen visualiseren en reproduceren in het platte vlak. Hierbij moeten ook ruimtelijke vraagstukken opgelost worden.

- **Tridio niveau 1 (onderbouw)**
- **Tridio niveau 2 (vervolg)**
- **Tridio niveau 3 (los te gebruiken van andere niveaus voor leerlingen vanaf 10 jaar)**
- **Tridio stempelset**
Om thuis te laten zien wat ze op school met Tridio gemaakt hebben?
Hiermee kunnen kinderen de Tridio kubussen in het platte vlak nastempelen en zo echte kunstwerkstukken maken. Ook bevat de set een gebruikswijzer voor de leerlingen.
- **Ruimtelijk inzicht A (voor (hoog)begaafde leerlingen vanaf 3 jaar)**
- **Ruimtelijk inzicht B (voor (hoog)begaafde leerlingen vanaf 6 jaar)**
- **Tridio Coöperatief leren**
Drie à vier leerlingen gaan samen ontdekken hoe je met gegeven zij- en bovenaanzichten een ruimtelijke opstelling kunt maken: een leuke uitdaging, omdat ieder kind maar een gedeelte van de oplossing kan aandragen. Ze hebben elkaars inbreng nodig om tot een juiste opstelling te komen. Zo komt op een natuurlijke manier communicatie op gang met gebruik van ruimtelijke begrippen.

Zelfstandig Leren / Productontwikkeling (Vanaf groep 5)

Met dit werkboek kunnen de leerlingen geheel zelfstandig aan het werk met een zelfgekozen onderwerp. Het biedt de structuur waarbinnen de leerlingen aan de slag gaan. Het is wel belangrijk dat de leerlingen de eerste keer goed worden begeleid. Kopieermap aanwezig voor werkboek en docentenhandleiding.

Werkgidsen (groep 3 t/m 8)

De werkgidsen zijn gemaakt voor een blok van 7 tot 8 weken. Elke werkgids heeft één thema, dat opgesplitst is in hoofdstukken met een deelonderwerp binnen het thema. Elk hoofdstuk wordt afgerond met een weekopdracht. Alle weekopdrachten samen vormen een eindpresentatie zoals een werkstuk of tentoonstelling.

- Werkgids het Dierenrijk + handleiding
- Werkgids Reis om de Wereld + handleiding
- Werkgids Sprookjes en Fabels

Zingamino (2-8 personen) 4+

Domino met een strategische twist. Het doel van het spel Zingamino is om de 4 cirkels van verschillende kleuren met je dominostenen te vullen. De eerste speler die erin slaagt al zijn stenen neer te leggen, wint de partij.

Meerdere combinaties zijn mogelijk maar alleen met een goede strategie kun je het spel winnen. En pas op: wat je hebt neergelegd kan zich tegen je keren!

Zoek het zelf uit (groep 7 en 8)

Zoek het zelf uit bestaat uit:

- 80 ontdekkaarten en 12 kompaskaarten
- leerlingenboek
- korte handleiding
- opbergbak

De 80 ontdekkaarten, 20 voor elk vakgebied (aardrijkskunde, geschiedenis, natuur en samenleving) gaan stuk voor stuk over boeiende thema's voor groep 7 en 8. De opdrachten zijn zeer gevarieerd, zodat de leerling altijd iets vindt wat past bij hun talenten. Elk thema kan breed of smal worden uitgewerkt, alleen of in een groepje. In de presentatievorm is veel te kiezen voor de leerlingen.

Zometool

Zometool is een constructiesysteem. Het daagt kinderen uit om allerlei ruimtelijke figuren te bedenken en te bouwen. Het materiaal kan gebruikt worden als concreet hulpmiddel bij meetkunde, wiskunde, techniek en als creatief materiaal.

- *Kleine groepsset*: Deze set bevat 484 elementen en heeft 2 x de inhoud van Zometool 5, 100 kogels, 3 x 64 blauwe balken, 3 x 40 gele balken en 3 x 24 rode balken. In handige opbergkoffer.
- *Zeepbellenset*: Deze set bestaat uit 72 elementen, 12 kogels en 60 balken in 3 keuren en 3 afmetingen. Hiermee kunnen de zeepvliezen goed zichtbaar gemaakt worden, waardoor het inzicht in de ruimtemeetkunde sterk vergroot wordt.
- *Lesson plans (in het engels)*: Bevat 64 eenvoudig te volgen wiskundig gebaseerde lessen, met afbeeldingen rond thema's als kunst, architectuur, biologie, natuurkunde en techniek. Te combineren met kleine groepsset

Bijlage 2. Kernkwaliteiten van basisondersteuning SwV 20.01

De vier aspecten	13 Kernkwaliteiten van basisondersteuning
Preventieve en licht curatieve interventies	1. De leerlingen ontwikkelen zich in een veilige omgeving
	2. Voor leerlingen die een passend curriculum nodig hebben is een ontwikkelingsperspectief vastgesteld
De onderwijs ondersteunings-structuur	3. De scholen hebben een effectieve interne onderwijs ondersteuningsstructuur
	4. De leerkrachten, ib-ers en directeuren werken continu aan hun handelingsbekwaamheid en competenties
	5. De scholen hebben een multidisciplinair overleg gericht op de leerling ondersteuning
	6. De ouders en leerlingen zijn actief betrokken bij het onderwijs
Planmatig werken	7. De scholen hebben continu zicht op de ontwikkeling van leerlingen.
	8. De scholen werken opbrengst- en handelingsgericht aan de ontwikkeling van leerlingen.
	9. De scholen voeren beleid op het terrein van de leerling ondersteuning.
Kwaliteit van basisondersteuning	10. De scholen werken met effectieve methoden en aanpakken.
	11. De scholen evalueren jaarlijks de effectiviteit van de leerling ondersteuning.
	12. De scholen dragen leerlingen zorgvuldig over.
	13. De scholen hebben een ondersteuningsprofiel (SOP) vastgesteld.

Bijlage 3. Checklist basisondersteuning voor de scholen van samenwerkingsverband PO 20.01

Gebaseerd op de 13 kernkwaliteiten van basisondersteuning

1. De Leerlingen ontwikkelen zich in een veilige omgeving.

1. De school heeft inzicht in de veiligheidsbeleving van leerlingen en in de incidenten die zich voordoen.
(*indicator 4.2*)*
2. De leerlingen voelen zich aantoonbaar veilig op school.
(*indicator 4.2*)
3. De school heeft een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen en afhandelen van incidenten.
(*indicator 4.5/4.6*)
4. Leerkrachten, ib-ers en directeuren zorgen ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan.
(*indicator 4.7*)
5. De school hanteert regels voor veiligheid en omgangsvormen.
6. Leerkrachten, ib-ers en directeuren gaan vertrouwelijk om met informatie over leerlingen.

2. Voor leerlingen die een passend curriculum nodig hebben is een ontwikkelingsperspectief vastgesteld. (Dat kan passend binnen de basisondersteuning of in een extra arrangement.)

1. De school volgt of de leerlingen zich ontwikkelen conform het OPP en maakt naar aanleiding hiervan beredeneerde keuzes.
(*indicator 7.4*)
2. Het OPP is handelingsgericht opgesteld.
3. Het OPP heeft een vaste structuur volgens een vast format.
4. Het OPP bevat in elk geval tussen- en einddoelen.
5. Het OPP bevat in elk geval een leerlijn die gekoppeld is aan de referentieniveaus taal en rekenen en zo nodig voor sociaal-emotionele ontwikkeling en taakwerkhouding.
6. Het OPP bevat evaluatiemomenten.
7. Het OPP maakt deel uit van het leerling dossier.
8. Het OPP is een leidraad voor het personeel en eventuele externe begeleiders.

3. De school heeft een effectieve interne onderwijs ondersteuningsstructuur.

1. De taakomschrijving en verantwoordelijkheden van de ib-er, leerkrachten en directeur op het terrein van onderwijsondersteuning zijn duidelijk en transparant.
2. Coaching en begeleiding van leraren maken onderdeel uit van de taak van de interne begeleiding.
3. Leerkrachten worden ondersteund bij het opstellen en uitvoeren van het OPP.
4. De ib-er beschikt over tijd en middelen.
5. De ib-er is gekwalificeerd.
6. De school weet waar zij in de regio terecht kan voor leerlingen met extra onderwijsbehoeften.
7. De interne onderwijsondersteuning is afgestemd op de onderwijs ondersteuningsstructuur van het samenwerkingsverband.

*Indicatoren uit het toezichtskader van de inspectie van onderwijs.

4. De leerkrachten, ib-er en directeur werken continu aan hun handelingsbekwaamheid en competenties.

1. Genoemde professionals beschikken over didactische, pedagogische, organisatorische en communicatieve competenties voor de begeleiding van leerlingen met hun onderwijsbehoeften.
2. Genoemde professionals zijn in staat om te reflecteren op hun eigen handelen en staan open voor ondersteuning bij hun handelen.
3. Genoemde professionals werken continu aan handelingsgerichte vaardigheden.
4. Genoemde professionals krijgen de mogelijkheid in teamverband en individueel te leren en te werken.

5. Genoemde professionals worden gestimuleerd voor deelname aan lerende netwerken.
- 5. De school heeft een effectief multidisciplinair overleg gericht op de leerlingenzorg.**
1. De school zoekt structurele samenwerking met ketenpartners waar noodzakelijke interventies op leerling niveau haar eigen kerntaak overschrijden.
(indicator 8.5)
  2. Taken, werkwijze en verantwoordelijkheden van het multidisciplinair overleg zijn vastgelegd.
  3. Het multidisciplinair overleg draagt zorg voor het organiseren van de externe hulp.
  4. Het multidisciplinair overleg ondersteunt ouders/verzorgers, leerlingen, leerkrachten, ib-er en directeur.
- 6. Ouders en leerlingen zijn actief betrokken bij het onderwijs.**
1. De leerkrachten, ib-er en directeur bevragen ouders over de ervaringen met hun kind thuis en hun kennis van de ontwikkeling van hun kind op school en thuis.
  2. De school en de ouders informeren elkaar over hun ervaringen en de ontwikkeling van het kind op school en thuis.
  3. De school maakt samen met de leerling en de ouders afspraken over de begeleiding en wie waarvoor verantwoordelijk is.
  4. De school streeft ernaar d.m.v. gesprek de leerlingen zoveel mogelijk eigenaar te laten zijn van hun eigen onderwijs ontwikkeling.
  5. Als een leerling de school verlaat, stelt de school het (onderwijskundig) rapport op en bespreekt het met ouders en kind.
  6. De school ondersteunt ouders en leerlingen bij de overgang naar een andere school.
  7. De school voert met ouders een intakegesprek bij aanmelding.
- 7. De school heeft continu zicht op de ontwikkeling van leerlingen.**
1. De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de cognitieve en sociaal emotionele ontwikkeling van leerlingen.
(indicator 7.1)
  2. De leerkrachten volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.
(indicator 7.2)
  3. De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen ondersteuning nodig hebben.
(indicator 8.1)
  4. De school heeft normen vastgesteld voor de resultaten die zij met de leerlingen nastreeft.
  5. De normen leiden tot het behalen van de referentieniveaus taal en rekenen (1F/1S)
- 8. De school werkt opbrengst- en handelingsgericht aan de ontwikkeling van leerlingen.**
1. Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de ondersteuning voor de zorgleerlingen.
(indicator 8.2)
  2. De school voert de ondersteuning planmatig uit
(indicator 8.3).
  3. De school evalueert regelmatig de effecten van de ondersteuning
(indicator 8.4)
  4. De school past op grond van verzamelde toetsgegevens, observatiegegevens en gesprekken minimaal tweemaal per jaar de handelingsplanning aan.
- 9. De school voert beleid op het terrein van de leerling ondersteuning.**
1. De school weet wat de onderwijsbehoeften van haar leerlingen zijn.
(indicator 9.3)
  2. De school heeft een visie op leerlingenzorg die wordt gedragen door het team.
  3. De procedures en afspraken over leerlingenzorg zijn duidelijk.
- 10. De school werkt met effectieve methoden en aanpakken.**
1. De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlinggericht biedt bij Nederlandse taal leerinhouden aan die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand.

(indicator 2.4)

2. De leerkrachten stemmen de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen leerlingen.

(indicator 6.1)

3. De school stemt de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen leerlingen (indicator 6.2)

4. Het personeel stemt de verwerking af op verschillen in ontwikkeling tussen leerlingen.

(indicator 6.3)

5. Het personeel stemt de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen leerlingen.

(indicator 6.4)

6. De school gebruikt materialen en methoden die differentiatie mogelijk maken.

7. De school heeft methoden en materialen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

8. De leerkrachten stemmen het onderwijsaanbod af op de onderwijsbehoefte van de leerlingen.

11. De school evalueert jaarlijks de effectiviteit van de leerling ondersteuning.

1. De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.

(indicator 9.2)

2. De school evalueert jaarlijks het onderwijsleerproces

(indicator 9.3)

3. De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten

(indicator 9.4)

4. De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces (indicator 9.5)

5. De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit

(indicator 9.6)

6. De school evalueert jaarlijks de leerlingenzorg.

7. De school evalueert jaarlijks de effectiviteit van de ingezette zorgmiddelen.

12. De school draagt leerlingen zorgvuldig over.

1. Voor alle leerlingen vindt een warme overdracht plaats binnen de school bij de overgang naar een volgende groep of een volgende leraar.

2. Er wordt aangesloten bij de ontwikkelingsdoelen van de voorschoolse voorziening of de vorige school van de leerling.

3. De school koppelt in het eerste jaar de ontwikkeling van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften terug naar de voorschoolse voorzieningen of de vorige school.

13. De school heeft haar ondersteuningsprofiel vastgesteld

1. Het ondersteuningsprofiel bevat een kopie van hoofdstuk 2.1 uit het laatste rapport kwaliteitsonderzoek van de inspectie, te weten:

Hoofdstuk 2.1 Bevindingen, kwaliteits- en nalevingsprofiel.

2. Het ondersteuningsprofiel is na overleg met het team vastgelegd.

3. De MR heeft kennisgenomen van het ondersteuningsprofiel en is in de gelegenheid gesteld gebruik te maken van haar adviesrecht.

4. Het ondersteuningsprofiel is onderdeel van het schoolplan en de schoolgids.

5. Het ondersteuningsprofiel bevat een beschrijving van het aanbod van de school aan onderwijs, begeleiding, expertise en voorzieningen.

6. Het ondersteuningsprofiel biedt aanknopingspunten voor verdere ontwikkeling van de leerlingenzorg.

